

LOVEC 1984 3

glasilo Lovske zveze Slovenije

LOVEC

glasilo

Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo

letnik LXVII., št. 3

marec—sušec 1984

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije
Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani.

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik Borut Ingolič

Odgovorni urednik Boris Leskovic
Ivan Božič, France Cvenkel, Branko
Galjot, Jelo Gašperšič, Vitomir
Mikuletič, Vinko Opalk, Polona
Terčelj, Veljko Varičak.

Lektor in korektor Sončika Lorenci

Tajnica uredništva Magda Vetrih

Lovci izide praviloma vsak mesec.

Prva številka letnika izide v začetku
leta, v januarju.

Ta številka je izšla v 22 500 izvodih.
Po mnenju Republiškega sekretariata
za kulturo in prosveto SRS, št. 421-2/72,
je LOVEC oproščen prometnega davka.

Letni prispevek zveze lovskih druženj
po članu lovske družine Lovski zvezi
Slovenije, v katerem je vračunana
tudi naročnina za glasilo Lovec
za leto 1984, je 830 din (od tega
za glasilo Lovec 430 din).

Za druge naročnike

je letna naročnina 630 din,
za inozemstvo 1300 din. Posamezen
izvod revije je 45 din.
Naročnino je treba plačati vnaprej
na žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Vse gradivo za objavo pošiljajte

Uredništvu glasila LOVEC,
Župančičeva 9 — p. p. 505,
61001 Ljubljana.

Telefon (061) 214 948.

Nenaročenih rokopisov in slik
ne vračamo.

Cene malim oglašom:

do 15 besed 175 din, od 15 do 25 besed
290 din, od 25 do 30 besed 440 din.
Za vsako nadaljnjo besedo 15 din.

Za člane lovskih organizacij
v SR Sloveniji velja polovična cena.
Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun

Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9,
Ljubljana: 50101-678-47158.

IZ VSEBINE:

Blaž Krže	66	O nekaterih pomembnih nalogah današnjega časa
Peter Šuler	68	S 5. seje skupščine LZS
Veljko Varičak	69	Ali gamsjih garij res ni bilo pri nas pred letom 1973?
Dušan Peček	70	Zastrupitev vodne perjadi na akumulacijskem jezeru v Ptuj
Vladimir Robnik	74	Razmišljanje na visoki preži
Ivan Udovič	77	Medrepubliška poljska tekma »C« ptičarjev — memorial Bogdana Sežuna
Lenart Zupan- Podjelovčan	80	Za kunami po Jelovici
Jože Vugrinec	82	Zgode in nezgode s kunami
Lovska organizacija:	84	Ocenjevanje in ogledi lovskih trofej — M. J.
	84	Razpoloženje, ki ga ne bomo pozabili — S. M.
	85	LD Gaj nad Mariborom je odprla lovsko koč — B. Čepič
	86	Koledar pomembnejših strelskih tekmovanj v letu 1984
Jubilanti:	88	Jože Grlec — 70-letnik
Lovski oprtnik:	89	O kunah belicah v Slovenskih goricah — J. M.
	89	Kuni iz škofjeloških hribov — A. Krek
	90	Srnjak — srna (dvospolnik), uplenjen v LD Toško čelo — M. Z.
V spomin:	91	Matevž Kodra
Lovska kinologija:	92	Poročilo o tekmovanju »B« in »C« ptičarjev LKD Maribor — V. Pirher
	92	Prvi jugoslovanski šampionat psov jamarjev — A. Tollazzi
	93	Jesenske kinološke prireditve na območju LKD Celje — S. K.

SLIKA NA NASLOVNICI:

Velika raca ali mlakarica postaja v zadnjih letih vse bolj priljubljena lovna vrsta male divjadi. Po statističnih podatkih smo leta 1970 ocenili spomladansko številčnost v Sloveniji na skromnih 1700 rac, 1983 pa na 20 000. K naglemu porastu številčnosti, in s tem tudi odstrela, so razen skrajšane lovne dobe pripomogli tudi številni gojitveni ukrepi, kot so vlaganje rac iz voljerske zreje, krmljenje in večja zaščita pri odstrelu.

Racac se v svatovskem perju, ki ga nosi od septembra do srede julija, po zunanjosti izrazito loči od samice. Svatovanje se pri racah prične že zelo zgodaj. V januarju je večina rac, ki gnezdi pri nas, že v pari. Marca pa vidimo racake same, kar pomeni, da samice že valijo. Samec se zadržuje v bližini gnezda in vedno spremlja samico, ko zapuša gnezdo in gre iskat hrano. Racac je načeloma zvest svoji družici, če pa ima priložnost, »skoči tudi čez plot«; seveda takrat, ko samica vali in ga ne vidi. — Foto Janez Papež, Diana

SLIKA NA DRUGI STRANI OVITKA:

Zgoraj:

Košuta — Foto Janez Černač, Diana

Spodaj:

Spomladanski žafran — Foto Konrad Lampe, Diana

O nekaterih pomembnih nalogah današnjega časa

Blaž Krže

Živimo v času, ki usodno kroji tudi življenjske razmere za divjad. Ko danes ocenjujemo naravne razmere zanjo, se nenehno soočamo z dejstvi, ki nedvomno pomenijo postopno, vendar zanesljivo omejevanje življenjskih možnosti divjadi, hkrati pa tudi možnosti za njeno ohranitev. Če k temu dodamo marsikje še povsem ločeno delovanje gozdarstva, kmetijstva in lovstva, lažje dojamemo pomen vseh negativnih dejavnikov, ki marsikje že usodno vplivajo na možnosti za obstoj in ohranitev nekaterih živalskih vrst. Slabšanje življenjskih razmer za divjad poteka v različnih okoljih sicer zelo različno, bolj ali manj opazno, a vendar ves čas in s težko popravljivimi posledicami.

Med osnovne življenjske potrebe parkljaste divjadi spadata prehrana in mir. Raznovrstnih prehranskih virov divjadi ne moremo nadomestiti s še tako bogatim dopolnilnim krmljenjem, vse večji nemir v življenjskem prostoru divjadi pa povzroča motnje v njenem bioritmu. Različne vrste so se tem spremembam sicer sposobne bolj ali manj prilagoditi, kljub temu pa se negativni vplivi oz. motnje kažejo tako znotraj vrste kot v njenem odnosu do okolja. Tako divjad povzroča v gozdovih vse več škoda, čeprav se njena številčnost ne povečuje. Eden bistvenih razlogov za naraščanje škod je tudi razkosavanje življenjskega prostora divjadi, ki se je prisiljena pretežno del dneva zadrževati v manj vznemirljenih in vse manjših območjih. Ta pojav je značilen za številne evropske države pa tudi za Slovenijo, kjer smo ta problem reševali zelo radikalno, tudi z močnim, vsaj za-

časnim znižanjem številčnosti divjadi oziroma jelenjadi. Vendar je bilo tako težišče dela usmerjeno k odpravljanju posledic, namesto da bi ga pravočasno in smiselno usmerili v preprečevanje vzrokov!

Pozitivni predpisi, predvsem določila Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (1976) so zadostna družbena in samoupravna osnova za usklajevanje interesov gozdarstva, kmetijstva in lovstva; vse so tudi dejavnosti posebnega družbenega pomena. Deloma pa naj bi lovske organizacije reševale ta vprašanja tudi z uresničevanjem obveznosti, sprejetih s samoupravnim sporazumom o enotnih gojitvenih smernicah v SR Sloveniji za to srednje-ročno obdobje. V mislih imam predvsem tisti del obveznosti, s katerim je bila v lovstvu sprejeta tudi usmeritev za pospešeno izvajanje biotehničnih del, ki naj bi ublažila posledice omenjenih vplivov na življenjske razmere divjadi.

Ta dela in vlaganja naj bi postala osnovna delovna in materialna usmeritev lovskih organizacij. Pri sprejemanju tako začrtanih programov pa najbrž ni bilo nikogar, ki bi ocenil, da sedanji čas ne bo namenjen uresničevanju teh obveznosti, za katere naj bi poleg lovskih organizacij skrbela tudi ustrezna aktivnost lovskogojitvenih območij (LGO). Spodbujanje, usmerjanje in strokovna pomoč pri uresničevanju programov za vlaganje v okolje naj bi bila ena osrednjih vlog in nalog, s tem pa tudi družbeno uveljavljanje dela LGO. Ta predvidevanja pa se le deloma in nepopolno uresničujejo, saj se še vedno pojavljajo odpori proti novi organizira-

nosti v lovstvu, ki mora nedvomno temeljiti na vlogi LGO oziroma na interesu po učinkovitejšem varstvu in gojitvi divjadi.

Po drugi strani pa ni opravičljivih razlogov za to, da so same lovske organizacije doslej storile bore malo, da bi konkretnije opredelile sodelovanje z drugimi uporabniki naravnega prostora, zlasti z gozdarskimi in kmetijskimi organizacijami, ponekod pa tudi z organizacijami s področja vodnega gospodarstva. Pri takem sodelovanju je navadno pobuda na strani tistega, ki predlaga sklenitev dogovora, s katerim naj bi uresničevali ne le usklajevanje interesov posameznih dejavnosti, pač pa tudi splošne družbene interese.

Večina lovskih organizacij pa tudi drugih udeležencev se je doslej zadovoljila le s pristopom k družbenemu dogovoru v LGO. Le izjemoma pa so lovske organizacije uporabile tisto določilo 69. člena zakona, na osnovi katerega se sklepajo tudi samoupravni sporazumi o ukrepih za preprečevanje škod od in na divjadi. Take sporazume mora lovska organizacija skleniti tudi s temeljnimi organizacijami združenega dela in temeljnimi organizacijami kooperantov s področja gozdarstva.

Vsebinska takega sporazuma mora seveda izhajati iz zakonskih in družbeno dogovorjenih osnov oziroma mora pomeniti konkretizacijo obveznosti in pravic udeležencev sporazuma.

V takem sporazumu so poudarjene tiste obveznosti lovske organizacije, ki služijo usklajevanju interesov (izvajanje ustreznega odstrela skladno z višino, spolno in starostno strukturo ter s programi ukrepov v okolju). K ukrepom v okolju spadajo biotehnična dela, kot so vzdrževanje letnih in zimskih pasišč, dopolnilno krmljenje, sajenje raznih plodonosnih vrst drevja ali pa drevesnih in grmovnih vrst, ki so za divjad prehransko ali kako drugače pomembne. Pri tem je treba omeniti tisti del samoupravnega sporazuma o enotnih gojitvenih smernicah, v katerem je bila sprejeta naslednja obveznost (cit.):

III. Jelenjad — Za zagotovitev tega se lovske organizacije Kočevskega, Notranjskega in Krimskega LGO obvezujejo, da bodo najkasneje do leta 1985 najmanj 1 % od skupnih gozdnih površin vzdrževale kot zimska pasišča (grmišča) in tam izvajale pomladitveno sečnjo.

V okviru možnosti in sodelovanja z gozdnogospodarskimi organizacijami si je treba prizadevati za ustrezno zastopnost naravnih drevesnih vrst, ki naj bi bila v ohranjenih gozdovih najmanj 70 %. V okviru sporazumevanja je tudi treba doseči, da bodo gozdnogospodarske organizacije posebno pozornost namenile hrastu, predvsem pa zavarovale naslednje drevesne vrste: divja hruška ali drobnica, lesnika, jerebika, šmarna hrušica in češnja.

Del opuščanih kmetijskih površin, zlasti tistih, ki se zaraščajo, je treba dodeliti lovskim organizacijam, ki se obvezujejo, da bodo vzdrževale pašnike za divjad, in to pri jelenjadi najmanj 0,20 ha na žival (oz. 0,2 ha pašnika na 5 glav srnjadi). Ta cilj bo dosežen najkasneje do leta 1985.

Seveda tega programa, ki smo ga navedli kot primer, ne moremo uresničiti brez ustreznega sodelovanja gozdarskih ali kmetijskih organizacij, kar velja tudi za druga področja. Prav tako morajo gozdarske organizacije sprejeti obveznost, da bodo varovale tudi druge, za divjad pomembne danosti. Ta potreba je še zlasti poudarjena z ugotovitvami raziskovalne naloge o prehrani jelenjadi in srnjadi v nekaterih območjih Slovenije. Prav tako se morata gozdarska in lovska organizacija dogovoriti o lokaciji pomembnejših gojitvenih objektov oziroma površin (grmišča za divjad, krmišča, mrhovišča, lovske kočje). Poleg tega pa je predmet tega dogovora tudi vzpostavitev prometnega režima na nekaterih gozdnih cestah (občasne zapore), za kar določena zakonska obveznost še obstaja.

Pomembnejše kot sama, pogosto formalna, sklenitev sporazuma pa je to, da bi v lovski organizaciji prevladalo spoznanje, da je želje po ohranitvi razmer za divjad mogoče uresničiti le z zadostno strokovno, materialno pa tudi delovno sposobnostjo, ki bo spodbujala k sodelovanju tudi druge, ki so odgovorni za varovanje okolja in življenjskih razmer za divjad.

Značke lovskih organizacij XCVIII.

267. **LD Križna gora** je v letu 1982 izdala značko z upodobljeno srnjakovo glavo. Izdali so 1000 kompletov zlate, srebrne in bronaste značke. Avtor likovne upodobitve je Julijan Renko, značke pa je izdelal Tomaž Primožič iz Kranja.
268. **LD Dravograd** je ob praznovanju 35-letnice svojega obstoja izdala pozlačeno značko, in sicer 1000 primerkov. Avtor likovne upodobitve je Miloš Juvan, značko pa je izdelalo podjetje Aurea iz Celja.
269. **ZLD Posavje** je izdala pozlačeno značko z zelenim ozadjem, na kateri je upodobljena jerebica.
270. **LD Žalec** je izdala komplet značk — zlata, srebrna, bronasta — z zelenim ozadjem, na katerih je upodobljena gamsova glava.
271. **LD Kozja stena** je leta 1981 ob praznovanju 35. obletnice in ob razvitju prapora izdala 100 značk z zlato in 900 s srebrno podlago. Osnutek za značko je napravil Miran Krapež, izdelal pa jih je D. Podgornik iz Ljubljane.
272. **LD Adlešiči** je leta 1977 za svojo 30-letnico izdala bronasto in srebrno značko z upodobljeno srnjakovo glavo.

R. Č.

267

268

269

270

271

272

S 5. seje skupščine Lvske zveze Slovenije

Peter Šuler, tajnik skupščine LZS

Delegati petnajstih zvez lovskih družin so se 28. 1. 1984 zbrali na 5. seji skupščine Lvske zveze Slovenije v Ljubljani. Na skupščino niso prišli delegati iz Bele krajine, Idrije, Kopra, Ljutomera in Savinjske doline. Na dnevnem redu je bilo poročilo o delu in predlogih paritetne komisije podpisnikov samoupravnega sporazuma med Lvsko zvezo Slovenije in Skupnostjo organizacij združenega dela s področja lovstva in predlog za uresničevanje 12. člena družbenega dogovora o varstvu in gojitvi določenih vrst avtohtone divjadi v Sloveniji, poročilo o raziskovalnem delu v letu 1983, predlog finančnega načrta LZS za leto 1984, poročilo o 32. medpokrajinski konferenci ter predlog gojitvenih smernic za gojitev divjega petelina.

Delegati so najprej poslušali poročilo o delu in predlogih paritetne komisije, nato pa so glede uresničevanja 12. člena družbenega dogovora o varstvu in gojitvi določenih vrst avtohtone divjadi (ta predvideva za uresničevanje programov gojitve te divjadi zbiranje sredstev lovskih organizacij) sklenili, da je treba programe bolj natančno opredeliti in jih ovrednotiti. Samo v tem primeru lahko pričakujemo, da bodo lvske družine združevale sredstva za te namene.

Nato so delegati razpravljali o poročilih nosilcev posameznih raziskovalnih nalog. V razpravi so ugotovili, da je na področju raziskovalnega dela dosežen določen napredek in da so raziskovalne naloge usmerjene na področja, ki so za lovstvo zanimiva. Kritično so ocenili uresničevanje raziskovalne naloge o mali divjadi in premajhno povezanost raziskovalcev z lovci. Zavzeli so se za tesnejšo povezavo med raziskovalnimi in lovskimi organizacijami, pri čemer moramo predvsem lovce bolje seznaniti z izsledki raziskovalnega dela. Zato je treba poskrbeti za primerno objavlanje poročil nosilcev razisko-

valnih nalog, bodisi z izdajo posebnega zbornika bodisi s predavanji pa tudi z objavami v Lovcu. Raziskovalnih nalog, ki obravnavajo malo divjad, se je treba lotiti bolj kompleksno, hkrati pa je treba izpopolniti metodologijo raziskovanja male divjadi. Da bi dosegli večji pretok informacij in boljše povezavo med lovci in raziskovalci, so delegati enoglasno podprli pobudo za to, da se za posamezne naloge oblikujejo sosveti ali druga podobna telesa, sestavljena iz lovcev in raziskovalcev, ki bi oblikovala programe raziskovalnega dela, spremljala uresničevanje programa, pomagala pri zagotavljanju sredstev in končno ocenjevala rezultate raziskovalnega dela.

Obširna in več kot živahna je bila razprava o predračunu LZS za leto 1984. Veliko delegatov je menilo, da predloženega predračuna s tako obrazložitvijo, s kakršno so jih seznanili s predlogom predračuna, ne morejo sprejeti. Nekaj delegatov pa je zahtevalo, da je treba povečanje predračuna omejiti z določenim indeksom v primerjavi z realizacijo predračuna za leto 1983. Potem ko je izvršni odbor LZS kot predlagatelj predračuna dodatno obrazložil posamezne postavke in prikazane posledice morebitnega linearnega zmanjševanja predračuna oz. linearnega limitiranja zlasti na izobraževalnem področju in pri raziskovalnem delu, so delegati razen delegacije ZLD Ljubljana sprejeli predložen predračun, ki v celoti obsega 33 162 838,00 din prihodkov in prav toliko odhodkov. Pri tem so na podlagi razprave na seji skupščine sredstva v višini milijon din, predvidena za realizacijo programov po 12. členu družbenega dogovora o varstvu in gojitvi avtohtone divjadi, prenesli k sredstvom, ki so namenjena za tiskanje revije Lovec. Sredstva za raziskovalno delo v znesku 2 762 000,00 din so bila odobrena pogojno, kar pomeni, da je bil s tem določen gornji znesek

teh izdatkov. Ob sklepanju pogodb z nosilci posameznih nalog in ob njihovi realizaciji bodo določeni točni zneski, ki bodo na voljo in izplačani za te namene. Zveza lovskih družin je treba poslati dodatno obrazložitev predračuna, na podlagi katere bo skupščina ZLD Ljubljana znova razpravljala o tem predračunu in LZS sporočila svoje stališče. Na predlog sveta za gospodarska in finančna vprašanja je skupščina soglasno sprejela priporočilo o uporabi sredstev, ki jih lvske družine ustvarjajo z gospodarjenjem v loviščih. Ta sredstva se lahko porabijo le za namene, ki so določeni v 28. členu Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, kar pomeni, da se lahko uporabijo le za varstvo, ohranitev in gojitev divjadi ter za stroške upravljanja zemljišča in za pospeševanje lvske kinologije. Kakršnakoli poraba v druge namene pomeni kršitev zakona in je zato zoper kršitelja treba izvajati ustrezne sankcije. Zato naj zveze lovskih družin poostrijo nadzor nad namembnostjo uporabe teh sredstev. Skupščina Lvske zveze Slovenije podpira samo vlaganja v tiste gospodarske objekte, ki neposredno pospešujejo ali omogočajo izvoz. Del sredstev, pridobljenih z gospodarjenjem v loviščih, naj lvske družine združujejo za uresničevanje skupnih razvojnih, raziskovalnih in drugih programov na ravni lvske-gojitvenega območja ali na drugih ravneh.

Lvske organizacije naj združujejo svoja sredstva tudi s tistimi organizacijami združenega dela, ki organizirajo proizvodnjo lvskega reprodukcijskega materiala po programih, ki jih je sprejela Lvska zveza Slovenije.

Po poročilu o 32. medpokrajinski konferenci, ki so ga delegati sprejeli brez pripomb, so razpravljali še o predlogu gojitvenih smernic za gojitev velikega petelina. Po teh smernicah se zaščita velikega petelina podaljša do konca leta 1985, saj je dosedanja zaščita dala dobre rezultate. V tem času je treba končati začete raziskovalne naloge o divjem petelinu, z gozdno-gospodarskimi organizacijami pa je s posebnimi sporazumi treba zagotoviti tudi druge možnosti za uspešno gojitev te zanimive divjadi.

dolini (Trbiž), tako da je obstajala nevarnost, da se okužba razširi k nam tudi iz Italije.

Glede na vse te pisane vire sem bil do nedavnega trdno prepričan, da so se gamsje garje res prvič pojavile pri nas septembra 1973. To sem tudi zapisal v članku Pojav gamsjih garij, Lovec 1973/74, str. 358. Pred kratkim pa sem dobil v roke dokument, ki je to moje trdno prepričanje precej omajal. Ta dokument je dvojezičen, nemško-slovenski »Razglas cesarsko-kraljeve deželne vlade v Ljubljani z dne 26. aprila 1911, št. 9844, o veterinarno-policijskih odredbah, da se ne razširijo in da se zatro ovčje in kozje garje in garje divjih koza (gamsov)«.

V razglasu beremo, da takratna deželna vlada zato, »da se zabrani razširjanje in da se zatro ovčje in kozje garje, kakor tudi garje divjih koza (gamsov) v deželi Kranjski med drugim zaukazuje naslednje: — v krajih, kjer se pojavijo garje divjih koza (gamsov) ali kjer preti nevarnost te bolezni, mora župan ovce in koze po številu, spolu, starosti in barvi popisati, jih do nadaljnje odredbe v katastru v razpregledu imeti in predno se odženo na planine, mora v smislu člena 8, zakona o živinskih kugah, določeni krajevni oglednik živine dognati, ali so te živali popolnoma zdrave; — v smislu člena 39 zakona se mora divjačina, ki je poginula na garjah, kar najhitreje neškodljivo odstraniti. Ta neškodljiva odstranitev se mora tako izvršiti, da se primerno globoko zakoplje, in s tem prepreči, da bi jo zamogle izkopati roparske živali ali se mora zažgati«.

Čeprav je težišče v tem razglasu nedvomno na preprečevanju širjenja garjavosti pri ovcah in domačih kozah (citiral sem samo člene, ki zadevajo gamse), je že v uvodu nedvoumno povedano, da je namen teh ukrepov, »da se zabrani razširjanje in da se zatro ovčje in kozje kakor tudi garje divjih koza (gamsov)«.

Ko sem se o tem zanimivem razglasu pogovarjal s Petrom Šulerjem, me je opozoril, da je v stvarnem kazalu Lovca zasledil, da je v poglavju »Lovski predpisi« ta razglas omenjen. In res, v prilogi majske številke Lovca iz leta 1911 sem našel razglas objavljen samo v slovenščini. Zlasti pa je zanimiv na-

svet Slovenskega lovskega društva, objavljen pod tem »Razglasom«:

»Obenem nasvetuje, Slovensko lovsko društvo' članom, ki pridejo v poštev in ki so upravičeni loviti, da v okuženih pokrajinah kakor tudi v loviščih, ki neposredno meje na te, opuste lovljenje z gonjači, kjer je to mogoče; da zapro prehod divjih koza s primernimi sredstvi, npr., da jih preplaše z ovčjim gnojem, in se zabrani prehod divjačine iz okuženih lovišč v dosedaj še neokužena lovišča in nasprotno.

Želeti je, da se neškodljivo odstranijo tudi na lovu ustreljene divje koze (gamsi), ki se spoznajo kot garjave.

Ker je nadalje znano, da so živali, ki so dobro rejene, proti kugi bolje utrjene kakor divjačina, ki je slabo

rejena, je priporočiti, da se v hudem zimskem času skrbi za zadostno prehrano, in sicer tako, da se pripravijo skladi sena ali gare za krmo.

Z istega stališča je želeti, da se pogostoma ponove solniki, in sicer že radi tega, ker se ravno s temi napravami zabranjuje raztrosba pršič in se tako izdatno zmanjša nevarnost, da se ne prenese bolezen.«

Iz tega razglasa in nasveta Slovenskega lovskega društva lahko sklepamo, da so na Kranjskem gamsje garje le morale biti tudi okoli leta 1911, sicer deželna vlada ne bi »zaukazala«, da jih je treba zatreti in Slovensko lovsko društvo ne bi »nasvetovalo« svojim članom, kakšnih ukrepov naj se lotijo!

Zastrupitev vodne perjadi na akumulacijskem jezeru v Ptuj

Dušan Peček

Zelo redko se zgodi, da divjad poginja zaradi zastrupitve. A vendar že leta vedno pogostejše beremo o množičnih zastrupitvah rib v naših, še donedavna tako čistih rekah. Vse večja uporaba različnih sredstev za zatiranje plevela, mrčesa in podgan ter neurejene čistilne naprave za odplake pa to nevarnost nenehno povečujejo.

Posamezni pogini divjadi niso značilni znak zastrupitve. Laboratorijske preiskave, s katerimi zanesljivo ugotovimo vzrok zastrupitve, so drage, poleg tega pa so preiskave na strupene snovi včasih zelo zahtevne in zamudne. Zato je vedno, kadar sumimo, da gre za zastrupitev, najvažnejše, da zberemo čim več podatkov že na kraju samem, ker je tako veliko lažje usmeriti preiskavo v določeno smer.

Do lanske jeseni ni bilo na območju ZLD Ptuj nobene zastrupitve male divjadi. Poginilo je le nekaj fazanov, za katere so sumili, da so se zastrupili s koruzo v času setve in po njej. Preiskave pa tega suma niso potrdile.

Množičen pogin vodne perjadi lani oktobra na akumulacijskem jezeru pri Ptuj pa je vznemirljiv znak za nevarnost, ki preti tudi divjadi. Danes, štiri mesece kasneje, tone dogodek počasi v pozabo, a le do naslednjega podobnega neodgovornega — kriminalnega dejanja! Takrat je poginilo več kot 1200 primerkov vodne perjadi, predvsem črnih lisk, rac sivk, rjavoglavk, mlakaric, čopastih ponirkov, zelenonogih tukalic in celo dve pastirčki. V racah so ugotovili in dokazali klorfacinon, aktivno snov deratizacijskega sredstva. V prospektu za ta preparat je zelo jasno napisano: »Strup za ljudi in vse toplokrvne živali.« Pa še naslednje: »Vaba je lahko več tednov izpostavljena dežju in snegu in ne izgubi svoje strupenosti.« Tudi krivec je na dlan — človek, ta najpametnejši prebivalec našega planeta! Le da pristojni organi žal še niso ugotovili njegovega imena in priimka.

Pred leti so v vasi Markovci zajezili Dravo za novo hidrocentralo. Ob obeh bregovih so vse do mesta zgradili nasip in ga obložili z ne-

prepustno asfaltno oblogo. Tako je nastalo okoli 5 kilometrov dolgo in do 1400 metrov široko akumulacijsko jezero. Nekdaj hitro tekoča Drava, ledeniško sive barve, je zdaj temno rjav, umazan zbiralnik neurejenih kanalizacij, zato se poleti nihče več ne kopa in ne hladi v prej tako osvežujoči reki. Kljub temu pa se je na jezeru vedno bolj naseljevala najrazličnejša vodna perjad. Pozimi tu prezimijo mnoge race, ki priletijo s severa. Na obeh straneh jezera je na poljih dovolj primernih mest za gnezdenje, posebno na velikih njivah, kamor priletijo zvečer na pašo, pa obilo hrane. Zanimivo je vedeti, katere vrste ptičev so naselile jezero. Race mlakarice se zadržujejo pretežno v sredini spodnjih dveh tretjin jezera. Črne liske vidimo predvsem ob bregovih, in to v velikem številu že v samem mestu. Druge race se zadržujejo deloma med tema vrstama, deloma pa prehajajo v vode enih in drugih.

Sedmega oktobra lanskega leta so obvestili veterinarsko ambulanto v Ptuj, da plava na akumulacijskem jezeru veliko poginulih rac. Takoj po obvestilu o poginu sem odhitel k jezeru, da pogledam, kaj se je zgodilo. V samem mestu nisem opazil poginov. Nekaj sto metrov pod mestom pa sem že našel mrtve črne liske in sivke. Sprva le posamezne ptiče, kmalu pa jih je bilo vedno več, med njimi tudi rjavoglavke in divje race — mlakarice. Še niže ob vodi je bil na jezeru že pravi pomor. Ponekod so na enem samem metru brega ležale kar po tri mrtve race! Med njimi je bila ob bregu tu in tam še kaka živa, predvsem mlakarica. Vse so kazale znake težke bolezenske agonije. Nemočno so plavale na vodi z napol razprostrtimi perutmi deloma potopljenimi v vodo. Vsak poskus, da bi vzletele ali se potopile, je bil zaman. Ko sem se približal tistim tik ob bregu, so se z dvema ali tremi zavesljaji pognale od brega in spet nemočno obstale. Krč vratnega mišičja je njihove tako elegantne in vitke vratove zvil v obliko črke S, postrani obrnjene glave so jim visele navzdol in s široko odprtimi kljuni so s težavo hlastale za zrakom. Tudi napol zaprte, vdrtne oči, z vnetimi očesnimi veznicami so naznanjale skorajšnjo smrt. Zelo pretresljiva je bila bolezenska slika predvsem pri dveh mlakaricah.

Smrt na vodi

Foto D. Peček

Glavi s široko odprtima kljunoma sta od časa do časa omahnili v vodo. Kmalu sta se trudoma dvignili iz vode, dokler nista znova omahnili pod gladino. Vedno dalj sta ostajali pod vodo in nazadnje dokončno omagali. Na robu strmega asfaltnega nasipa sem nemočno opazoval to tragedijo, ne da bi lahko kakorkoli pomagal.

Naslednjega dne so odšli s čolni na jezero občinska lovška inšpektorica Marija Ljubec in člani tamkajšnjih lovskih družin. Ugotovili so dejansko stanje in vzeli nekaj po-

ginulih rac, pa tudi vode in mulja kot vzorec za laboratorijske preiskave. Iz vode so pobrali mrtvo perjad, nekaj desetini še živih ptičev pa polovili in odpeljali v zgornji del jezera, kjer ptiči niso poginjali. Veliko mrtvih ptičev je voda zaradi odprtih zapornic že odnesla. Razmeroma največ je bilo poginilo lisk in sivk, kar okoli 80 % vseh mrtvih ptičev. Zanimivo je, da je bilo mrtvih mlakaric le okoli 10 %, čeprav jih je na jezeru največ. Ali jih je rešilo to, da se zadržujejo predvsem na sredini jezera?

STEKLINA NA OBMOČJU SR SLOVENIJE

Od 1. januarja do 31. januarja 1984 so z območja 39 slovenskih občin laboratorijsko preiskali na steklino 244 živali, in sicer: 191 lisic, 20 psov, 15 mačk, 1 risa, 3 zajce, 7 srn in jelenov, 1 gamsa, 2 dihurja in 4 kune. Virološki inštitut Veterinarskega oddelka Biotehniške fakultete v Ljubljani je ugotovil steklino pri 63 preiskanih živalih z območja 18 občin:

Brežice (2 lisici), Dravograd (3 lisice), Grosuplje (2 lisici), Ilirska Bistrica (1 lisica), Kočevje (8 lisic in 1 mačka), Lenart (1 lisica), Litija (6 lisic), Ljubljana-Moste-Polje (4 lisice), Ljubljana-Vič-Rudnik (4 lisice), Maribor (2 lisici), Novo mesto (1 lisica), Radlje ob Dravi (2 lisici), Ravne na Koroškem (1 lisica), Slovenj Gradec (14 lisic), Slovenske Konjice (1 lisica), Škofja Loka (1 lisica), Titovo Velenje (8 lisic) in Zagorje ob Savi (1 lisica). V tem mesecu je steklina ponovno ugotovljena v občinah Slovenske Konjice in Zagorje ob Savi.

Ljubljana, 3. 2. 1984.

Republiška veterinarska uprava

Množičen pogin je hitro ponehal. Ob bregu pa smo do letošnjega januarja opazili več mrtvih vodnih ptičev kot prej, med njimi tudi pet zvoncev in tri žametaste race.

Dnevni tisk je o oktobrskem poginu in o poročilu uprave za inšpekcije občin Ptuj in Ormož obširno poročal. Iz poročila ponovimo dve ugotovitvi: v poginulih racah so ugotovili navzočnost facirona, sredstva za zatiranje podgan; od 21. do 30. septembra je potekala deratizacija v naseljih Kidričevo in Majšperk, 3. oktobra pa so začeli z deratizacijo kanalizacijskega omrežja v Ptuj. Poročilo navaja, da se komunalne in industrijske odplake mesta Ptuja in Kidričevega stekajo v staro strugo Drave za akumulacijskim jezerom. Pri tem ne smemo zanemarjati dejstva, da tečejo odplake v odprtem izkopanem kanalu po površini zemlje že od roba mesta, in to neposredno ob nasipu na levem in desnem bregu jezera.

Feri Poredoš tudi dobitnik priznanja

V prejšnji številki Lovca smo na strani 34 objavili članek »Tretja podelitev plaketa glasila Lovca«. Med dobitniki plaketa pomotoma nismo objavili **Ferija Poredoš**, ki je bronasto plaketo revije Lovca dobil za dolgoletno dopisovanje iz Prekmurja. Tovarišu Poredosu se za neljubo napako opravičujemo.

Uredništvo

Takšna so le nekatera dejstva o zastrupitvi rac na jezeru. Kakšen bo konec, bomo videli v prihodnosti. Porajajo se še nekatera vprašanja, na katera pa bodo morali poiskati odgovore preiskovalni organi. Lovske družine, katerih območja mejijo na jezero, se morajo čimprej dogovoriti, kako bodo ukrepale, da se tragedija ne bo ponovila. Zlasti še, če tokratnega krivca ne bodo našli!

V zvezi z množičnim poginom divjih rac 7. in 8. oktobra 1983 na ptujskem akumulacijskem jezeru SD 2 (o tem so poročala skoraj vsa sredstva javnega obveščanja) je Lovska zveza Slovenije dobila pismeno poročilo Uprave za inšpekcije občin Ormož in Ptuj. Da bi bila slovenska lovska javnost kar najbolj obveščena o postopku, ki so ga uvedli zaradi velike škode na divjadi, objavljamo poročilo v celoti. Poročilo je toliko bolj zanimivo, ker pravega krivca še vedno ne poznamo.

Uredništvo

Dne 7. in 8. oktobra 1983 je prišlo na ptujskem akumulacijskem jezeru SD 2 do množičnega pogina divjih rac — največ sivke, črne lisice, race mlakarice, čopastega ponirka in še nekaterih drugih obvodnih vrst ptičev.

7. 10. 1983 so v navzočnosti miličnika postaje milice Ptuj in nekaj lovcev ugotovili, da je bilo vzdolž akumulacijskega jezera, ob levem bregu od Budine do zapornic jezu v Markovcih, po oceni okrog 400 do 500 mrtvih rac. Zdravstveno stanje velikega števila rac pa je bilo še vedno ogroženo, saj so mnoge

še poginjale. V vodi je bilo tudi okrog 50 mrtvih piščancev.

Za vzorec smo vzeli 6 poginulih rac in 1 piščanca ter jih poslali v analizo Inštitutu za zoohigieno in patologijo divjih živali, VTOZD za veterinarstvo, VDO Biotehniška fakulteta Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Glede na to, da poginjanja rib ni bilo opaziti, smo vzorce vode odvzeli naslednji dan. Vzorce vode in mulja iz akumulacijskega jezera in eno mrtvo raco smo poslali v analizo Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor.

7. 10. 1983 je lovski inšpektor občine Ptuj z ustno odločbo ukazal predsednikom LD Jože Lacko, LD Ptuj in LD Sp. Ptujsko polje, ki gospodarijo z divjadjo na omenjeni vodi, da morajo 8. 10. 1983 iz akumulacijskega jezera odstraniti vse poginule race, kar so s čolni in s pomočjo gasilcev Gasilskega društva Ptuj tudi opravili. Tistega dne so z jezera pobrali 600 mrtvih rac, ki jih je veterinarsko higienska služba pri OZVŽ Ptuj odpeljala na za to določeno mesto v Maribor. Menimo, da je veliko število mrtvih rac odnesel tok skozi zapornice, ker jih te ne morejo zadržati, tako da natančnega števila, koliko rac je poginilo, ne vemo.

12. 10. 1983 je mag. Andrej Bidovec z Inštituta za zoohigieno in patologijo divjih živali iz Ljubljane po telefonu obvestil lovske inšpektorice občine Ptuj, da je pri poginulih racah izključena okužba in da sumijo na intoksikacijo. Piščanci pa da so bili stari 40—42 dni in da so poginili zaradi zrejših bolezni — kapi in sprememb v sklepih.

22. 10. 1983 pa je mag. Bidovec po telefonu obvestil lovskega inšpektorja občine Ptuj, da so v poginulih racah izolirali oziroma potrdili faciron (clostridium), s katerim se opravlja deratizacija glodavcev. Povedal je tudi, da so opravili preiskave na butalizem, ki pa je izključen.

Iz sklepnega poročila št. 272/83 z dne 5. 12. 1983 Inštituta za zoohigieno in patologijo divjih živali iz Ljubljane je razvidno, da so na Inštitutu za mikrobiologijo in parazitologijo, VTOZD za veterinarstvo, obducirane živali preiskali na salmonelo, pasterelo in klostrij. Rezultati teh preiskav so bili negativni. Na Inštitutu za sodno medicino medicinske fakultete v Ljubljani pa so vzorce poginulih rac pregledali

Del divjih rac in črnih lisk, ki so poginile na akumulacijskem jezeru pri Ptuj
Foto Slodnjak

na cianide in organofosforne estre. Rezultat je bil negativen. Vzorce so pregledali tudi na navzočnost clorophacinona, toksične snovi, ki jo vsebujejo vabe pri deratizacijskih posegih. Clorophacinon spada v skupino rodenticidov. Analize so pokazale navzočnost facirona, zato sklepajo, da so bile race in druge vrste vodne in obvodne per-nate divjadi zastrupljene s sredstvom, ki se uporablja za zatiranje glodavcev. Z rodenticidom se je zastrupilo veliko število vodnih ptic različnih vrst, ki jim je skupno to, da se hranijo na vodi. Predvidevajo, da je snov plavala na gladini ali tik pod njo. Ne izključujejo niti obalnega pasu do globine 50 cm.

Iz poročila v zvezi z analizami o poginu rac na ptujskem akumulacijskem jezeru, št. 08/3643, z dne 19. 12. 1983, Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor, je razvidno, da so opravili analize odvzete vode, mulja in organov poginule race, in sicer na navzočnost cianidov, težkih kovin, pesticidov in rodenticida. Iz strokovnega mnenja je razvidno, da preiskave vode, mulja in rac niso pokazale navzočnosti cianidov, živega srebra, težkih kovin in pesticidov. Preiskave notranjih organov rac pa so pokazale, da je v notranjih organih navzoč faciron (clorophacinon), rodenticid, ki se uporablja za preganjanje glodavcev pred setvijo na poljih in za zatiranje poljskih miši pri deratizaciji.

Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, oddelek za dezinfekcijo, dezinsekcijo in

deratizacijo, je s svojimi strokovnimi delavci opravljal deratizacijo od 21. do 30. septembra 1983 v naseljih Kidričevo in Majšperk, 3. oktobra 1983 pa so začeli z deratizacijo kanalskega omrežja v Ptuj, o čemer so na zahtevo sanitarne inšpekcije občine Ptuj poslali poročilo 13. 10. 1983.

Pri Komunalnem podjetju Ptuj, TOZD Vodovod in kanalizacija, smo dobili informacijo, da je deratizacijo javne kanalizacije opravil Zavod za zdravstveno varstvo Maribor s svojimi strokovnimi delavci v navzočnosti dveh delavcev komunalnega podjetja Ptuj. Po njihovi izjavi so uporabili za deratizacijo na območju Ptuja 57 kg zastrupljene vabe, v naselju Kidričevo 19 kg in v naselju Majšperk 15 kg. Trdijo, da so zastrupljeno vabo položili v glavnem na suha mesta in v zaprte rokave kanalizacije.

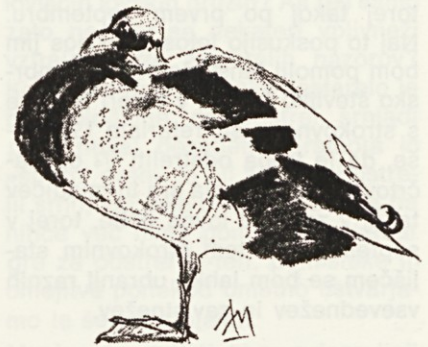
24. 10. 1983 sta sanitarni in lovski inšpektor občine Ptuj v navzočnosti direktorja Komunalnega podjetja Ptuj, TOZD Vodovod in kanalizacija, in delavca, ki je sodeloval pri nastavljanju vab, s strokovnimi delavci Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor pregledala več mest v kanalizaciji, kjer so bile nastavljene vabe. Tako smo pregledali jaške na sejmišču v Ptuj, na Ormoški cesti, na Osojnikovi cesti in na Vičavi ob Dravi. Ugotovili smo, da so bila mesta, na katera so delavci polagali vabe, suha, razen na Osojnikovi cesti, kjer je bil viden pretok odplak. Videli pa smo,

da vab na nastavljenih mestih ni bilo več.

Pripominjamo, da v času od položitve vab do pogina rac na območju občine Ptuj ni bilo večjega naliva.

Vse komunalne in industrijske odplake mesta Ptuj in naselja Kidričevo se iztekajo v staro strugo reke Drave za akumulacijskim jezerom, to je za jezerom v Markovcih, le odplake iz objektov VP 5008 Ptuj so speljane neposredno v reko Dravo. Race pa se zadržujejo na jezeru in so na njem tudi poginjele.

Reči moramo še to, da je v prosti prodaji zastrupljena vaba Faciron Forte, rodenticid, ki vsebuje 0,0075 % clorophacinona. Po Odločbi o določitvi seznama strupov, ki se smejo dajati v promet (Uradni list SFRJ, št. 12/77), spada 0,0075% clorophacinon v III. skupino strupov, za katero po Zakonu o prometu strupov (Uradni list SFRJ, št. 4/77) ni treba voditi evidence o prometu in kupcih strupov, kot je to treba v skladu s 26. členom navedenega zakona za strupe, ki spadajo po zgoraj navedeni odločbi v I. in II. skupino.

Vzrok za pogin divjih rac so torej ugotovili, še naprej pa ostaja odprto vprašanje, kdo ga je povzročil, zato se preiskave vseh pristojnih organov za ugotovitev storilca nadaljujejo.

Z Uprave za inšpekcije občin Ormož in Ptuj so v postopku sodelovali tudi sanitarni inšpektor Vera Lunder, višji sanitarni tehnik, veterinarski inšpektor Jože Bojnec, dipl. vet. in vodnogospodarski inšpektor Sonja Bojanec, ing. kemije.

Lovska inšpektorica
Marija Ljubec, ing. agr.

Razmišljanje na visoki preži

Vladimir Robnik

Sedim na visoki preži. Puško sem obesil na vejo, dvogled pa položil ob sebi na klop. Ogrinjalo, ki me bo varovalo pred zgodnjo jesensko meglo na poti domov, sem položil prek prečnega droga pred seboj; tako bom imel mehak naslon za puško, če bo treba pomeriti.

Popoldansko septembrsko sonce je še dokaj visoko nad obzorjem. Torej imam še dovolj časa in si prižgem cigareto. Počasi vlečem in puham dim ter si v mislih obujam spomine na minule love na srnjad. Pri tem se mi ob mislih na lepe doživljaje porajajo tudi dvomi o tem, kar delamo in počnemo v nekaterih naših loviščih in to prav pri odstrelu srnjadi.

Še lani bi me nekateri po miselnosti ostareli vsevedneži v naši LD prav gotovo zmerjali s streljačem in ne vem s kakšnimi psovki mi še, ker sem odstrelil srno ali mladiča takoj v začetku lovne dobe nanje, torej takoj po prvem septembru. Naj to poskusijo letos; pod nos jim bom pomolil lanskoletno septembrsko številko Lovca, v kateri B. Krže s strokovnega sekretariata LZS piše, da je treba odstreliti $\frac{3}{4}$ od načrtovanega odstrela srn in mladičev takoj v začetku lovne dobe, torej v septembru. S tem strokovnim stališčem se bom lahko ubranil raznih vsevednežev in zavistnežev.

Misli mi uhajajo nazaj in premišljam, kako sem v drugi polovici maja, ko je lov na srnjaka že odprt, sedel prav na tej preži. Naše lepo ravninsko lovišče, prepreženo s številnimi živimi mejami in manjšimi gozdički ter dolgimi, ponekod zamočvirjenimi travniki, je bilo takrat vse zeleno in cvetoče. Srnjad je redno izstopala na travnike na pašo že precej pred večernim mrakom. To je čas, ko je srnjad pravzaprav najlažje oceniti. Trava še ni visoka, saj sega srnjadi komaj nekaj čez kolena. Tudi starost lahko najbolje ocenimo v tem času, saj vemo, da so takrat mladi srnjaki že popolnoma prebarvani, starejše in stare živali pa ravno menjavajo dlako, in vemo, da se bodo najstarejše živali prebarvale zadnje. Torej je maj za odstrel srnjakov enako pomemben mesec kot september za odstrel srn in mladičev. Najboljši izbor pri odstrelu srnjakov bi torej prav gotovo lahko opravili maja in v prvi polovici junija.

Tudi pred menoj se je takrat v maju, ko sem sedel na tej preži, v prvem mraku ob robu žive meje pasel srnjak. Bil je deloma prebarvan, kosmiči sive zimske dlake so mu v šopih štrleli izpod rumenkasto rdeče poletne dlake. Bil je čokat, z močnim in kratkim vratom, z razmeroma kratkim, a debelim,

temnim rogovjem. Bil je previden in se je pasel le ob robu žive meje ter tu in tam odgriznil kak cvet ali bilko. Dobro sem ga ocenil, videl sem ga že večkrat; bil je starejši A-srnjak in prav gotovo zrel za odstrel. A kaj, ko naši interni družinski predpisi odstrela ne dovoljujejo! Čakati je treba do 1. avgusta, do takrat pa lahko odstreliš le gumbarja, in celo gumbarja samo enega, če ne, gorje, takoj si streljač! Lovski tovariši iz bližnje lovske družine mi je povedal, da pri njih velja pravilo, da do 10. avgusta ne smejo streljati le tako imenovanih A-srnjakov, torej več ko 2 leti starih »plemenjakov«, kasneje pa je čisto vseeno, kaj pade. In podobno je tudi v številnih drugih lovskih družinah. Zakaj je tako? Zakaj ne bi smel maja upleniti tudi A-srnjaka, ki je po vseh znakih sodeč star in zrel za odstrel? Preizkus streljanja oziroma nastrelitev puške sem opravil v redu, na družinskem posvetu so mi odobrili odstrel A-srnjaka in prežo oziroma območje, v katerem lahko lovim do konca avgusta le jaz, sem izžrebal. Toda ne, to ni dovolj, treba je čakati na datum, ki so si ga izmislili razni vsevedneži, ki še smernic niso prebrali, kaj šele Lovski priročnik ali Simoničevo *Srnjad*. Taki še vedno sede v organih nekaterih LD in se vztrajno drže

V MARCU zakon dovoljuje lov na vso nezaščiteno divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad. Če je seveda odstrel planiran in lovska organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem prepovedala.

medved

divji prašič

mladiči-ozimci (v letu 1983 povrženi) in lanščaki (v letu 1982 povrženi)

Odstrel dve- in večletnih prašičev obeh spolov ni dovoljen!

5. III. vzide ob 6.33, zaide 17.54

20. III. vzide ob 6.05, zaide 18.15

30. III. vzide ob 5.46, zaide 18.28

= 2. III.;

= 10. III.;

= 17. III.;

= 24. III.

vzide ob 9.57
zaide ob 1.47

vzide ob 18.36
zaide ob 7.00

vzide ob 2.42
zaide ob 10.06

zastarelih nazorov. Če pa kdo predlaga kaj drugega, kaj takega, kar je v skladu s sodobno lovsko vedo in prakso, je za te ljudi nergač, streljač in ne vem, kaj še vse!

V našem ravninskem in zamočvirjenem lovišču je srnjaka julija in avgusta težko upleniti, še manj pa pravilno oceniti. Trava in drugo rastlinje so tako visoki, da srnjaku moli iz njega samo rogovje. Pa še zaradi sitnih muh in nadležnih komarjev srnjad slabo izstopa, raje se zadržuje v goščah in raznem ščavju. Maja in junija pa bi to zlahka opravili, a ne smemo!

Popolnoma se strinjam s tem, kar je v isti številki glasila Lovec v odgovoru lovskemu tovarišu iz LD Koštanjevica ob Krki zapisal tudi Blaž Krže, da morajo biti namreč kriteriji za odstrel srnjadi opredeljeni tako, da ne zavirajo odstrela in da je vpliv dednosti pri srnjadi skoraj nepomemben, ker na to vrsto najpomembneje vplivajo okolje, spolna in starostna struktura ter seveda socialni odnosi v populaciji. Vendar je to po mojih izkušnjah in prepričanju za vsevedneže po nekaterih lovskih družinah premalo jasno povedano. Treba je reči dobesedno, da je vsako omejevanje lovne dobe za določene kategorije srnjakov čisti nesmisel ter strokovno neutemeljeno in neodgovorno ravnanje. Držati se moramo le predpisanega odstrela po starostni in spolni strukturi, seveda v z zakonom predpisani lovni dobi, vse drugo pa je nesmiselno ravnanje in oviranje izvajanja letnega odstrelnega načrta.

Žal Blaž Krže svojega strokovnega in utemeljenega stališča ni podkrepil še s primerom — na primer, da na Madžarskem začnejo z lovom na srnjake že s 1. majem in da do konca maja odstrelje že 80 % od načrtovanega odstrela, kajti kasneje je rastlinje tam že tako visoko, da do

Za lanščake ni pomembna oblika in pravilnost rogovja, pač pa masa. Zima, ki se zavleče v pomlad, vpliva zaviralno ne le na rastlinstvo, temveč tudi na razvoj rogovja.
Foto K. Lampe

jeseni srnjakov praktično ni mogoče več loviti. In vemo, kakšni srnjaki padajo prav na Madžarskem! Vsako leto uplenijo vse več kapitalnih srnjakov; z rogovjem, ki pride v poštev za medalje, jih je na leto 3000—4000. Že leta in leta se ravna samo po načrtu odstrela, ki je določen po starostni in spolni strukturi; tudi tako imenovane »plemenjake« začnejo odstreljevati takoj po končanem lovopustu. S takim načinom odstreljevanja še vedno niso »uničili« kakovosti in številčnosti svoje srnjadi. Nasprotno, srnjad je čedalje kakovostnejša in odstrel večji! Tako je zato, ker so neizprosni takrat, ko pride do odstopanja v predpisani spolni in starostni strukturi odstrela ali ko prekoračijo oziroma ne izpolnijo predpisanega količinskega odstrela. Tako kot na Madžarskem je tudi pri nas v Vojvodini. Tudi v Vojvodini začnejo odstreljevati srnjake že 6. maja in to srnjake vseh starostnih razredov, večino odstrela pa opravijo do junija. Vsak vsaj malo razgledan lovec pa ve, kakšni so vojvodinski srnjaki. Kljub veliki številčnosti so za njihovo srnjad značilna kakovostna in izredno mogočna rogovja.

Podobno je tudi v nekaterih drugih evropskih deželah.

Nekajkrat sem lovil tudi v loviščih nekaterih naših zavodov za gojitev

divjadi, kjer za določene kategorije srnjakov ravno tako ne poznajo časovnega omejevanja odstrela. Kot sem slišal, velja enako pravilo tudi v gojitvenih loviščih republiške zveze in v številnih lovskih družinah. In zakaj ne bi bilo tako tudi v vseh loviščih lovskih družin? Ali res samo zato ne, ker se nekateri vplivneži vztrajno drže zastarelih nazorov? Kar spomnimo se, kako zastarelo je bilo gledanje na odstrel srnjadi pred nekaj desetletji. Sramota in »smrtni greh« je bil že, če si ustrelil srno, kaj šele mladiča! Danes pa nihče več nima pomislekov, kadar gre za odstrel le-teh; pomisleke in omejitve ponekod umetno ustvarjamo le še pri srnjakih.

Menim, da so tisti, ki so pripravljali naš sodobni Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, dobro vedeli, zakaj so se odločili za začetek lova na srnjaka že s 16. majem. Tako so se odločili zato, ker so vedeli, da srnjake takrat najlažje ocenimo in da lahko le v čim daljši lovni dobi opravimo odstrel pravilno, natančno in v celoti ter s čim manjšimi napakami. Danes v lovskih družinah nihče ne postavlja časovnih omejitev, kadar gre za odstrel kapitalnega jelena, muflona, merjasca itd. Če je le v načrtu odstrela in če jo ima lovec pravico odstreliti, lahko ta divjad pade že prvi dan v lovni dobi. In

Konec februarja in v začetku marca starejšim srnjakom rogovje že doraste
Foto K. Lampe

tako je tudi prav! Le pri lovu na srnjaka tega ni. Pred 10. avgustom ali nekim drugim nestrokovno določenim datumom posamezne kategorije srnjakov v nekaterih LD ne smemo odstreliti, kasneje pa vse, kar pride pred puško, pa čeprav je to dve- do triletni A-srnjak, ki bi ga po mojem mnenju lahko pustili živeti še kako leto ali celo več.

Zamislil sem se nad tem in prišel do prepričanja, da je za to lahko samo ena razlaga: »franc-jožefovsko« poznavanje biologije srnjadi tistih, ki že leta in leta sede na vodilnih mestih v nekaterih LD in ki s svojim vplivom starih in »izkušnih« lovcev o vsem odločajo! Morda pa k temu nekoliko pripomore tudi naša preljuba lovska zavist!? Pa tudi v lovskih družinah, kjer umetno skrajšujejo lovno dobo za določene starostne razrede srnjakov, poznajo izjeme. To so inozemski lovci, ki lahko v okviru z zakonom predpisane lovne dobe lovijo brez kakršnihkoli časovnih omejitev, tudi t. i. »plemenjake«. Ali ne kaže to na za našo socialistično družbo nesprejemljivo prakso? Če pri lovu za tujce z dolarji te omejitve odpadejo, veljajo pa samo za naše državljane, tu nekaj ni v redu! Ali se v nekaterih LD zaradi zastarelega pojmovanja biologije srnjadi in zaradi malikovanja »zelenega dolarja« vračamo v čase, ko je lahko

privilegirani tujerodni gospod lovil kadarkoli in karkoli je hotel, domačemu delovnemu človeku pa nalogamo strokovno neutemeljene omejitve in ga s tem potiskamo v podrejeni položaj?

Medtem ko sem o tem razmišljal, se je začelo mračiti. Izstopila je mlajša srna z močnim mladičem. Opazoval sem ju do mraka. Nista bila primerna za odstrel. Ko se je popolnoma zmračilo, sem previdno zapustil prežo in odšel do avtomobila. Sedel sem za volan in si privoščil še eno cigareto. Globoko sem potegnil dim in se odločil, da napišem svoja razmišljanja za naše glasilo, zlasti, ker sem prepričan, da je v naši lovski organizaciji še veliko lovcev, ki mislijo podobno. Morda bo urednik moje misli le uvrstil med gradivo, ki ne gre v koš. Prav pa bi bilo, da bi o teh vprašanjih spregovoril tudi strokovni sekretariat LZS ali svet za gojitev divjadi pri republiški lovski zvezi in povedal o teh problemih svoje strokovno mnenje. To mnenje naj bi objavili v našem glasilu kot odgovor na moja razmišljanja. Pa naj bo to strokovno mnenje takšno, kot je to praksa v številnih evropskih lovsko naprednih deželah, v loviščih zavodov za gojitev divjadi, v gojitvenih loviščih republiške lovske zveze in v številnih lovskih družinah, ali pa drugačno, vendar pa naj

bo strokovno napotilo za rešitev tega, v nekaterih LD celo perečega vprašanja. To pa mora biti po mojem enotno urejeno za vsa lovišča v Sloveniji!

Op. uredništva:

Vsekakor so dejstva in pomisleki V. Robnika stvar za temeljito presojo strokovnega sekretariata LZS oziroma Sveta za varstvo in gojitev divjadi pri LZS. Podobni problemi so pereči tudi v nekaterih drugih srednjeevropskih državah, zlasti tam, kjer se še čutijo vplivi nekdanje avstrijske oz. nemške lovske šole. O teh problemih so razpravljali tudi na zasedanju delovne skupnosti lovske zveze jugovzhodnega alpskega prostora v Trstu, 28. in 29. oktobra 1983. Med drugim so ugotovili, da je pri gojitvi srnjadi cilj gojitvenih prizadevanj le smotrno gospodarjenje s celo populacijo, ne pa s posameznimi osebki. To pomeni odmik od precejevanja vloge genetike in potrebo po trajnem ohranjanju življenjskega prostora srnjadi. Poleg tega so ugotovili tudi to, da za skrajšanje lovne dobe za posamezne starostne razrede srnjakov ni nikakršnih bioloških razlogov, kar se v celoti ujema z razmišljanjem V. Robnika.

Medrepubliško poljsko tekmovanje »C« ptičarjev – memorial Bogdana Sežuna

Ivan Udovič, kinološki sodnik

Tekmovanje za memorial Bogdana Sežuna je bilo 28. in 29. oktobra 1983 v lovišču LD Središče ob Dravi. Vreme je bilo oba dneva idealno za tako tekmovanje.

Zbor sodnikov, ki smo ga sestavljali Franček Rakuša in Vlado Pfeifer kot sodnika, Mile Budič kot sodniški pripravnik in podpisani kot vodja sodniškega zbora, je bil že dopoldne, tekmovanje pa se je začelo ob 12. uri.

Vodja tekmovanja je bil Vojko Pirher, kinološki sodnik, njegova pomočnika pa Vlado Klobučar in Drago Žarkovič.

Tekmovanje je organiziralo LKD Pomurje, žal pa na samo tekmovanje ni prišel noben funkcionar tega društva.

Ob otvoritvi te največje kinološke prireditve v Sloveniji v lanskem letu je častni starešina LD Središče ob Dravi Drago Klobučar na kratko orisal zgodovino njihove LD, spregovoril o staležu divjadi v lovišču, opisal teren in končal s podatki o mali divjadi, ki številčno upada. Nato je vodja tekmovanja v imenu prireditelja pristrčno pozdravil vse navzoče in vsem tekmovalcem zaželel kar največ uspeha.

Tekmovalo je 9 psov iz Slovenije, 2 psa iz Hrvaške in 2 iz Srbije.

Za to tekmovanje je prireditelj poostiril kriterije. Drugi dan je na tekmovanju smel nastopiti le tisti pes, ki je prvi dan uspešno opravil vlečke pernate in dlakaste divjadi ter prosto iskanje izgubljene pernate divjadi. Sodniki smo ocenjevali tudi prinašanje, način iskanja in odločljivost s strelomirnostjo. Vlečke s fazanom so bile dolge po 250 korakov in so imele eno kljuko, vlečke z zajcem pa so bile dolge 300 korakov in so imele dve kljuki. Za prosto prinašanje smo uporabili fazana.

Že prvi dan sta odstopila dva vodnika s psoma; tekmovanja nista nadaljevala Astor Prleški, nemški ostrodlaki ptičar, last vodnika Franca Antoliča iz Ormoža, ker ni opravil vlečk in tudi ni bil odločljiv,

ter črno-bela nemška kratkodlaka ptičarka Ceca iz Mirbe, last vodnika Nika Lubiniča iz Črnuč. Pri tem vodniku in psici moram opozoriti na to, da psica sicer po naravnih zasnovah spada v I. a razred, vendar pa je vodnik ni pravilno vodil in jo je prehitro učil (tudi na silo). Ker je psica zelo mlada, seveda ni mogla opraviti

tako zahtevnega tekmovanja. Če se vodnik ne bo lotil vodenja in učenja na drugačen način, s psico ne bo mogel loviti, saj se ga že zdaj boji. Če pa pes ne najde prosto izgubljene divjadi, je za praktičen lov neuporaben.

Preostali psi, ki so uspešno opravili vse omenjene discipline, so pokazali zadovoljivo delo. Le pri ne-

Kot da opazujeta delo drugih tekmujočih psov ptičarjev

Foto V. Pirher

katerih smo videli slabo prinašanje — slab način prijemanja in oddajanja divjadi — vendar so za to krivi vodniki sami.

Naslednji dan je bil zbor tekmovalcev in sodnikov določen za 8. uro pred domom LD. Prišli so vodniki vseh 11 psov, nekaj starejših kinologov iz okolice Ptuja in Ljutomera in nekaj lovskih pripravnikov. Pogrešal pa sem kinološke sodnike iz Pomurja in Podravja, saj razen Ivana Čafa in Jožeta Štebiha nisem videl nobenega drugega. Zato se ne smemo čuditi, če pri posameznih sodnikih opazimo premalo strokovnosti in neenotno sojenje.

»Poljsko delo« smo začeli v lovišču ob Dravi, v smeri proti Ormožu. Glede na teren in na možnost naravne prehrane bi bilo lahko v lovišču več divjadi. Če bi bila divjad številnejša, bi lahko sodniški zbor natančneje ocenil vsakega psa. Tako bi si vsi skupaj prihranili precej napora, ki smo ga porabili za to, da bi pri vsakem posameznem psu videli čim več in tako lažje ugotovili njegovo sposobnost. Tekmujoči psi so bili v glavnem večji tega dela, saj so bili večinoma starejši in jih vodniki veliko vodijo v lovišče oziroma na lov.

Že na zboru smo se sodniki dogovorili, da bomo sodili brezkompromisno in javno. Sodili smo v dveh skupinah, tako da je vsaka sodniška skupina ocenjevala vsakega psa po 15 minut. Sam sem kot

vodja sodniškega zbora sodeloval z obema sodnikoma v obeh skupinah. O končni oceni smo se morali vsi sodniki strinjati; če se nismo mogli zediniti drugače, smo ocene delili in tako ni prišlo do nobenega nesoglasja. Končno oceno sem po vsaki končani disciplini javno povedal vodniku, vodji tekmovanja in drugim. Na tako ocenjevanje in razglasitev posameznih rezultatov ne vodniki ne sodniški zbor niso imeli nobenih pripomb. Zato predlagam, da bi sodniki v prihodnje na tak način ocenjevali tudi na vseh drugih tekmovanjih, saj so tako vsi ocenjevalci glede ocene enotni, vodnik pa ima možnost za pripombe, obenem pa lahko že pred končanim tekmovanjem sam oceni, v kateri nagradni razred se bo uvrstil njegov pes.

Naslednji dan so bili diskvalificirani še 3 psi; Cap Dokležovski — lastnik in vodnik Maks Petričič — nemški kratkodlaki ptičar, ki je sicer telesno prav dobro grajen, s prav dobrim nosom in načinom iskanja, je pa slabo vodljiv. Vodniku je »ušel« iz rok in po svoje iskal in gonil divjad ter se ni hotel vrniti k vodniku, tako da ga ta dalj časa ni mogel navezati. Drugi pes, nemška ostrodlaka ptičarka Vera champ Yu — lastnik in vodnik Mihovil Banski iz Varaždina — telesno dobro oblikovana, je prvi dan uspešno tekmovala, naslednji dan pa je zelo slabo iskala, dostikrat

stala na »prazno« in vlekla po zaraščenih njivah od začetka do konca, a brez sledov divjadi. Zato je sodniški zbor enoglasno ocenil, da psico zaradi slabega nosu in le priučene stoje diskvalificiramo. Tretji pes, ki je bil diskvalificiran, je nemški kratkodlaki ptičar Nor iz Sumborga, uvožen iz Češke — lastnik in vodnik Dragoljub Panjič iz Velike Plane. Vodnik je sicer vodil dva psa, vendar sta bila oba za tako tekmovanje slabo pripravljena. Nor je pokazal slab nos, bil je neposlušen, dvigal je divjad brez stoje, slabo prinašal (žival je stiskal in jo hotel zakopati) in je bil slabo vodljiv.

Tekmovanje za memorial Bogdana Sežuna prirejamo vsako leto, da z njim počastimo spomin na prezgodaj umrlega največjega kinološkega vodnika in sodnika v Sloveniji in Jugoslaviji Bogdana Sežuna. V mislih smo ga imeli tudi na tem tekmovanju, na koncu pa se ga je z lepimi besedami spomnil tudi sodnik Vlado Pfeifer. Pobudnik in organizator za tekmovanje po krvnem sledu za memorial Vlada Plečničarja in za tekmovanje ptičarjev za memorial Bogdana Sežuna je bilo Društvo ljubiteljev ptičarjev in španjelov (DLPŠ) Slovenije.

Na tekmovanju za memorial B. Sežuna se podeljuje tudi prehodni pokal najboljšemu psu. Letos ga je dobil nemški kratkodlaki ptičar Alf von Antinsental — lastnik in vodnik Franc Krnjak iz Ormoža — ki je dobil 85 točk od 90 možnih. Druga je bila nemška kratkodlaka ptičarka Ajda Grajska — vodnik in lastnik dr. Ljubo Pušenjak s Ptuja — ki je zbrala 84 točk, na tretje mesto pa se je uvrstila nemška kratkodlaka ptičarka Bora Grajska z 80 točkami — lastnik in vodnik Ljubo Klemenčič iz Ormoža. Vsi trije psi so se uvrstili v I. nagradni razred. V II. nagradni razred so prišli: Luka Pobreški, nemški kratkodlaki ptičar, lastnik in vodnik Josip Batistič iz Zagreba — 74 točk; Kari Radenski, nemški kratkodlaki ptičar, lastnik in vodnik Vlado Vesel iz Apač — 73 točk; Xilla von Nordhof, nemška kratkodlaka ptičarka, lastnik in vodnik Branko Berke — 73 točk; Jupo Rotheimkeln, nemški kratkodlaki ptičar, lastnik in vodnik Franc Muzek s Ptuja — 68 točk.

V III. nagradni razred se je uvrstil Som Pobreški, nemški kratkodlaki

Sodniški zbor pri delu

Foto V. Pirher

ptičar, lastnik in vodnik Dragoljub Panjić iz Velike Plane — 64 točk. Tako že po samih rezultatih vidimo, da je bilo tekmovanje na visoki ravni, vzorno vodeno in je potekalo brez zastojev. Pri tekmovalcih je treba pohvaliti visoko moralo, pri vseh drugih pa discipliniranost in potrpežljivost.

Rezultate smo razglasili zvečer v gostišču Dravsko Središče. Tekmovalca, ki sta zasedla prvo in drugo mesto, sta dobila pokala, vsi drugi, ki so tekmovanje končali uspešno, pa praktična darila in diplome. Praktična darila so prispevala razna podjetja iz Pomurja in preparatorska delavnica tov. Tamaše iz Gornje Bistrice.

Da je bilo tekmovanje vodeno strokovno, vidimo tudi po tem, da ni bilo nobenih pismenih pritožb in ugovorov. Poudariti pa moram, da mora biti sojenje na vseh tekmovanjih nepristransko. Sodniki se ne smejo ozirati na nobeno poznanstvo, prepričevanje in navijanje za določenega posameznika — vodnika ali psa — in ne smejo nikoli

Fotografija kaže Bogdana Sežuna (sedi v sredini) na PNZ psov ptičarjev 1969. leta na Ljubljanskem polju; po njem so poimenovali vsakoletno zvezno poljsko tekmo ptičarjev. Foto G. Kersnik

ustvarjati niti najmanjšega suma, da kaj takega počno. Sodniški zbor in vodja tekmovanja se morata med seboj dogovarjati in uskladiti svoje mnenje, saj le tako prireditve mine brez godrnjanja. Prijateljstvo

in poznanstva so stvar časa po razglasitvi rezultatov, nikakor pa ne sodijo na samo prireditev! To sem zapisal zato, ker sem take stvari že videl in slišal pred nekaj leti tudi na tem tekmovanju.

Ker je bilo sojenje na tem tekmovanju nepristransko, bo prireditev vsem, ki smo na njej sodelovali, ostala v lepem spominu, zlasti zato, ker smo tako dostojno počastili spomin na B. Sežuna, ki je živel za poštenost in strokovnost v kinologiji in za njen napredek.

Tretji dan, v nedeljo, je LD Ivanjkovci pri Ljutomeru priredila za vse udeležence Sežunovega memoriala lov v svojem lovišču. Sodelovalo nas je kar lepo število, tudi oba vodnika iz Hrvaške in Srbije. Lov je bil zelo uspešen, saj smo izrekli »pozdrav lovini« številnim uplenjenim fazanom in zajcem. Lov smo »končali« v zidanici LD Ivanjkovci ob odlični malici in izvrstni kapljici ter se poslovili veseli in zadovoljni. Na koncu naj se še enkrat zahvalim LD Središče ob Dravi za uporabo lovišča, njenim članom za pomoč, vodji tekmovanja in njegovim pomočnikom za požrtvovalno organiziranje in vodenje tekmovanja, pa tudi vsem darovalcem praktičnih daril. Vodnike pa pozivam, naj nadaljujejo z delom, saj so njihovi psi pokazali, da so dobri za lov in vredni nadaljnje pozornosti!

Posebej pa se zahvaljujem LD Ivanjkovci za odličen lov, na koncu pa še prisrčna zahvala tov. Klobučarju za gostoljubje in za pouk, kako nadalje gospodariti v loviščih.

ZAHVALA

Lovsko kinološko društvo Pomurje se zahvaljuje vsem, ki so prispevali praktične nagrade, odstrelne dovolilnice in denarne zneske za medrepubliško poljsko tekmovanje ptičarjev — »memorial B. Sežuna«, ki je bilo 28. in 29. oktobra 1983 v Središču ob Dravi.

Seznam darovalcev nagrad:

LD Petišovci: odstrel srnjaka;

LD Kog: odstrel srnjaka;

LD Ivanjkovci: skupni lov za udeležence tekmovanja;

Gojitveno lovišče KOMPAS-Petrovci: dovolilnica za odstrel 5 fazanov;

Preparatorstvo Tamaš, Srednja Bistrica: več dermoplastičnih preparatov divjadi;

LD Križevci pri Ljutomeru: lovski stolček;

Agrotehnika-Gruda Ljubljana: več praktičnih nagrad.

Denarne zneske so nakazali:

ABC Pomurka Murska Sobota

5000

Perutnina Ptuj

3000

Droga Portorož TOZD Gosad Sred. ob Dravi

3000

Društvo ljubiteljev ostrodlakih ptičarjev Ljubljana (sklad)

3000

LD Ljutomer

2000

LD Vinski vrhovi

2000

LD Dolina v Prekmurju

1500

Zveza lovskih druženj G. Radgona

1000

LD Gornja Radgona

500

Vsem darovalcem se za prispevke in podporo za izvedbo prireditve zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa gre LD Središče ob Dravi, ki je za prireditev odstopila svoje lovišče in tako omogočila nemoten potek tekmovanja.

LKD Pomurje

Za kunami po Jelovici

Lenart Zupan-Podjelovčan

25. decembra 1983 je umrl Lenart Zupan-Podjelovčan. Starosta slovenskih lovcev, poslednji še živeči ustanovni član prvega slovenskega lovskega kluba, je oktobra še lahko sprejemal čestitke ob petindevetdesetletnici, jubilejnih voščil, ki so mu jih lovski tovariši zapisali v prvi letošnji številki Lovca, pa ni več dočakal. Zaprta se je knjiga bogatega lovskega življenja; na ljubljanskih Žalah, tam blizu, kjer je leta in leta »živalce gledal in štel«, počiva vroče lovsko srce. Najbrž nas je večina lovcev še premladih, da bi do kraja došli, da tako iz naše lovske organizacije drug za drugim odhajajo najizrazitejši liki, lovci z dušo in telesom, ki so se popolnoma poistovetili z njenimi dejanji in nehanji. Lovci, ki so pratika in legenda našega lovstva, in kakršnih, žal, najbrž ne bo več. Lenart Zupan-Podjelovčan, kroparska korenina, prava lovska irhovina, je bil in bo ostal taka izvirna in samosvoja postava. Marsikateri izmed lovcev, ki uporablja domače klice in vabila, najbrž niti ne ve, da kliče jereba, srnjaka, lisico na instrumente, ki so jih izdelale in uglasile Lenartove roke, roke človeka, ki so mu bili najljubši zvoki narave in ki je glasbo narave znal ujeti kot malokdo. Veliki lovec Lenart spada tudi med tiste, ki so svoje lovske zgodbe in nezgode, občutja in razpoloženja želeli deliti z drugimi v obliki zapisov, črtic in celo bolj ali manj uspešnega verza. Za celo zbirko bi jih bilo. V spomin nanj in namesto zelene vejice na grob objavljamo eno izmed njegovih starejših črtic, v kateri pripoveduje, kako je po tistem, ko se je vrnil iz pekla prve svetovne vojne na Soči, blodil za kunami po prostranstvih zasnežene in zavejane Jelovice. Črtici daje poseben čar rahel arhaičen nadih in dramatičen boj med človekovo trdoživostjo in zavravnimi elementi narave. Bralec bo seveda upošteval, da so se naziranja o tako imenovanih »roparicah« z novimi spoznanji spreminjala.

Ur. —

Kuna, dasi med roparicami skoraj najmanjša, je vendar tako premetena in krvoločna, kakor malokatera izmed njenih sovrstnic roparic. Prištevati jo moramo med pravcate ponočnjake, kajti ona hodi na svoj roparski pohod v pretežni večini ponoči. Vsled tega je lov na njo tudi zelo težaven.

Podnevi se malokdaj pokaže na svetlo, zato prevladuje med lovci mnenje, da je ta žival pri nas zelo redka, kar pa ni res. Pojdi le večkrat ob sveže zapadlem snegu v gozd in prepričaj se boš, da je te živali še dovolj. Podnevi prespi navadno v kaki votlini ali veveričjem gnezdu, ponoči pa išče hrane. Na tej svoji nočni poti prehodi neverjetno veliko, o čemer se je gotovo prepričal še marsikateri lovec, ki jo je v snegu zasledoval.

Kakor že rečeno, je lov na kune zelo težaven. Redkokdaj ti pride pred puškino cev. Mnogo več kakor ustreliti, se jih polovi v razne pasti. Je pa tudi ta način lova združen z raznimi težkočami in negotovostjo, ker pretkanka ne gre rada v nastavljeno past.

So primeri, ko naletiš na njo popolnoma nepričakovano, nasprotno pa jo boš drugič po več dni brezuspešno zasledoval, čeprav ti bo

v svežem snegu kazala svojo pot. To dejstvo naj potrdita naslednja primera, katera sem sam doživel. Bilo je koncem oktobra leta 1918, ko sem po končani vojni imel zopet priliko pohajati na divno Jelovico. Lep jesenski dan me je zvalil v gozd. Dasiravno že bolj pozno, sem predvsem skušal dobiti na klic kakega gozdnega jereba. Klical sem na precej strmem pobočju Jelovice. Kar se mi je v bližini kakih 100 m oglasil jereb samec. Kličem dalje, jereb pridno odgovarja, a z mesta se ne gane. Že me je potrpežljivost minula in hotel sem ga obiti od nasprotne strani, kar zasllišim neko šušljanje po suhem listju. Aha, sem si mislil: »Sedaj pa prideš, ti trdovratnež, s črno tarčo pod vratom.« Dvignem puško k licu, pa kako se začudim, ko mesto jereba zagledam v resju nekaj temnorjavega. Misleč, da je veverica, odmaknem puško od lica, ker si s strelom na njo nisem hotel prepoditi jereba, v tem trenutku pa se žival pokaže na prosto in v njej sem spoznal kuno zlatico. Dvignem vnovič puško, toda kuna, opazivši me, hoče zbežati, a hiter strel ji prekriža beg in obležala je v ognju. Bila je izredno lepa zlatica, že z lepim zimskim kožuščkom. Dvignil

sem jo in dejal: »Ti zlatogrla, hotela si se gostiti z jerebom, pa si mesto tega našla zaslužno smrt, jaz pa sem poceni prišel do tvojega dražestnega kožuščka.«

Naj navedem drug primer, ki bi me skoraj stal življenje, a to pot sem se vrnil brez kune.

Bilo je nekaj mesecev po prejšnjem dogodku, dva ali tri dni pred božičem. Moj ranjki oče me pokliče ob 6. zjutraj rekoč: »Sinoči je zapadel nov sneg in še pred polnočjo prenehal, kakor nalašč za kunji lov; časa imaš dovolj, zato pojdi na Jelovico.« Meni seveda ni bilo treba dvakrat reči in po preteku 10 minut sem se že odpravil, ne da bi zajtrkoval, s puško na rami in kosom kruha v žepu.

Hitro sem jo ubiral po strmi poti čez Vodice na Jelovico. Kmalu od planine »Vodice« naletim na sled kune. Začel sem jo takoj zasledovati. Šla je deloma po tleh, v bolj gostem gozdu pa tudi po drevju, kar je zelo oteževalo hitro zasledovanje. Večkrat sem izgubil sled in mislil že, da tiči kuna v kakem veveričjem gnezdu, toda kmalu sem jo zopet našel v neposredni bližini; to se je ponavljalo brez konca.

Utrujen od naporne hoje, gazeč do kolen v snegu, sem že začel obupavati, a nisem mislil odnehati. Pogledam na uro in se jako začudim, ko vidim, da je že 3 popoldne. Ni mi preostajalo nič drugega, kakor da jo uberem nazaj in pridem vsaj do noči domov; kuni pa sem želel srečno pot, saj mi morda kasneje pride v roke brez truda.

Začel sem ubirati pot nazaj ter vzel smer kar naravnost, brez določene poti. Hodil sem že približno 1 uro, ko se mi je zazdelo, da sem na napačni poti. Nekoliko pomislim, pa hajd nazaj, češ, najbolje bo, če se vrnem kar po svojem sledu, od koder sem prišel. Ker sem hodil po kuninem sledu, v velikih ovinkih, kjer je pač kuna krožila, me je to le še bolj zmedlo. Hodil sem, da mi je pot lil z obraza, a kakor da

bi me sam hudobec vodil okrog, kajti prišel sem najmanj petkrat na en in isti prostor, popolnoma uverjen, da grem v drugo smer.

Pričelo se je mračiti, jaz pa sem bil upehan do skrajnosti, zlasti ker nisem imel s seboj nobenih okrepčil. Zavedati sem se pričel neprijetnega svojega položaja — biti v zimskem času, tik pred nočjo v prostranih gozdih Jelovice, kjer ni daleč naokrog nobenega človeškega bitja. To gotovo niso prav prijetni občutki, posebno če človek na to ni pripravljen.

Premišljeval sem, kaj mi je v tem položaju storiti in prvo, kar mi je padlo v glavo, je bilo: splezati na kako visoko smreko, če bi se na ta način dalo razgledati, kje se približno nahajam. To mi pa vsled izmučenosti ni bilo prav lahko, vendar ima človek, kadar mu gre za kožo, čudovito moč. Srečno sem priplezal na vrh visoke smreke, toda na največjo žalost mi razgled ni nudil drugega kot neskončne gozde, drugega razgleda pa nobenega. Dognal sem edino le, kako grozno daleč sem zašel. Splezal sem raz smreko in razmišljal, kaj mi je v tem položaju storiti, kajti noč je že nastopila in tudi mráz je pritisnil, da me je začelo pošteno zebsti. Pre-nočiti bi mogel tu le pri ognju. Potipal sem v žepe, če bi imel slučajno vžigalice, ki jih kljub temu, da nisem kadilec, včasih nosim s seboj, toda na žalost jih nisem imel ravno tedaj, ko bi jih bil najbolj rabil.

Kaj sedaj? Ogenj napraviti. A kako? Padla mi je v glavo edina rešilna misel — dasi zelo naivna, kar sem takoj skusil — namreč, da poskusim zakuriti s patronami. Vzel sem iz listnice košček papirja, nalomil sem nekoliko suhih vejic ter sem jih naložil pod smreko, izpod katere sem odstranil sneg. Nato sem nastavil puškino cev in upalil. Pokazal se je sicer iz cevi zubelj ognja, toda obdržati se ni mogel, dasi sem skoraj vse patrone izstrelil.

Sedaj sem šele popolnoma spoznal svoj brezupen položaj. Edina rešilna misel bi bila, da bi prenočil tu do jutra ob ognju, toda ta up je splaval po vodi. Ostati pa čez noč brez ognja, je bilo v takem mrázú popolnoma izključeno. Kako sedaj najti pravo pot domov, ko je ni bilo najti niti podnevi?

Po glavi mi je začela rojiti strašna misel, da je moj položaj tak, da

Kuna zlatica je bolj kakor belica prilagojena na drevesni način življenja Foto N. F.

bom šel v večno lovišče, ker ni drugega izhoda. Svetovna vojna, v kateri sem nešteto krat zrl smrti v oči, mi je prizanesla, danes pa me hoče ugrabiti smrt popolnoma nepričakovano, sem si mislil in se vsedel na za ogenj napravljeni kupec suhljadi.

Že me je prijetni spanec hotel potegniti v naročje smrti. Toda duševna odporna sila proti smrti mi je velela: Ali res ni druge pomoči? Končno je zmagala volja in trden sklep, da vstanem in hodim, dokler imam še trohico moči in življenja v sebi.

Res sem spravil svoje že napol otrple ude pokonci in se podal na slepo srečo v eno smer, v upanju, da bom mogoče vendar prišel h kakim ljudem. To je bila prava trnjeva pot. V temni noči, do smrti

izmučen, sem moral gaziti sneg, brez cilja. Nešteto krat sem padel in se z naporom pobral. Drugič sem moral zopet vsled slabosti sestiti v sneg in zdelo se mi je, da bi bilo prijetno malo zadremati, a strah pred usodnim spancem, ki me je tako zapeljivo vabil v svoj objem, me je vedno pogljal kvišku in trnjeva pot se je znova nadaljevala.

Zdelo se mi je, da hodim kake 3—4 ure od onega mesta in čutil sem, da so moči popolnoma izčrpane ter da mi ni več pomoči. Kar sem prišel na neko večjo pot, ki se mi je zdela nekoliko znana. Krenil sem po njej na slepo srečo. Po kakih 10 minutah sem prišel do neke razdrte ogljarske kočice in tu sem spoznal, kje da sem. Toda na žalost sem takoj ugotovil, da je od tu do doma približno 3 ure in to le

po lepi poti; v mojem položaju je pa najmanj 6 ur, ako ne bom sploh prej omagal. Vendar v upanju, da sem vsaj na pravem cilju, sem zbral vse svoje moči in jo mahnil po rešilni poti proti domu.

Dasiravno sem komaj premikal zmrzle noge po visokem snegu, je bila hoja po poti mnogo lažja kot prej po gozdu. Približno v petih urah sem prišel srečno na planino »Vodice«. Tu bi končno lahko prenočil, toda ker nisem imel s čim zakuriti, se mi to ni zdelo pripravno. Bilo pa je tudi do doma le še dobro uro hoda — v mojem položaju seveda dve — in sklenil sem, da nadaljujem pot. In res, hvala Bogu in sv. Hubertu, sem priromal srečno domov, čeprav le napol živ.

Ura je bila štiri zjutraj, ko se je rajnki oče ravno odpravljal, da me gre iskat. Ko ne bi bil on sam lovec in me sam spodbudil za to pone-srečeno pot, bi me bil gotovo po-šteno oštel, tako pa je, ko sem mu povedal to storijo, rekel, da je nekaj podobnega že sam doživel. Dejal je: »Na Jelovici se je prav lahko zgubiti, mnogim se je že to pripeti-lo in mnogim se še bo, tudi takim, ki so zelo vajeni.«

Za mene sicer ta izkušnja ni rodila nikakih zlih posledic, razen, da sem en teden čutil bolečine v nogah. Le to mi še danes ne gre v glavo, kako sem mogel celih 22 ur gaziti po snegu brez vsakega okrepčila. Tedaj sem spoznal, kako silno moč ima človek v borbi za življenje.

prav gotovo so, boji pa se, da jih v našem lovišču ni. »Pred leti so bile, takrat je tudi verjetno bilo precej, danes pa mislim, da zlatih pri nas ni več. Belic pa v tem delu Slovenije sploh ni. Sicer pa,« je še dodal, »kdo bi vedel...«

Res kdo bi vedel. Ko bi človek vse vedel in predvidel, zanj svet ne bi bil več zanimiv, narava ne lepa, živali v njej ne skrivnostne.

Popoln odgovor na obe zastavljeni vprašanji o kunjem rodu pri nas, v moji pokrajini, so mi dale narava in živali same v njej pred letom, dvema. Kako, lahko zveste iz treh resničnih in mojih prigod s to živa-ljo.

* * *

Bilo je pozne jeseni pred dvema letoma. Na pogonu smo »lovili« zajce in lisice in druge »nepridi-prave« v lovišču, ki jih v tem času seveda lahko streljaš. Pravega uspeha pa ni bilo ne s prvimi ne z drugimi precej časa. Naposled je le počila puška, in to pri mojem sosedu z leve strani. Ustrelil je kuno in zajca hkrati, ustrelil, ko se je siromak dolgouhec še z zadnji-mi močmi hotel rešiti ostrozobe in ostrokrempljaste krvoločne kune zlatice. Ta pa ni imela niti naj-manjšega namena zapustiti njego-vega hrbta oziroma vratu docela odraslega divjega zajca.

* * *

Samo nekaj tednov kasneje, a že pozimi, smo se lovci naše družine z nekaj gosti od drugod odpravili na lov na divje prašiče. »Obdelali« smo že dva dobro obraščena golo-seka, toda uspeha ni bilo. Da ne bi od enega goloseka do drugega hodili v skupini in kar tjavendan, smo se vedno porazdelili »v strel-ce«, tudi ko smo šli v tretje iskat lovski blagor. Pa ga nismo našli, razen enega — našega gospodarja Ferenc — kateremu se je edine-mu nasmehnil v podobi kune zla-tice. V mešanem gozdu, nekaj ko-rakov od mogočne bukve, se je Ferenc po naključju ozrl v njeno košato krošnjo in v njej je opazil nekaj čudnega, rjavega, mački po-dobnega, ki je skočilo nekam med deblo in vejo in že izginilo, se tam skrilo. Kuna! Obstati, počakati, po-meriti... je spreletelo lovca. Tako je tudi storil. Čakal je v takem čud-nem položaju, a videl je samo, vsaj zdelo se mu je tako, konec koša-

Zgode in nezgode s kunami

Jože Vugrinec

O kunah sem prvokrat slišal pripo-vedovati našega soseda že pred veliko leti. Kmet in vinogradnik je pripovedoval mojemu očetu urad-niku, ki je sicer imel rad naravo, ni je pa tako dobro poznal kot oni, saj se je zaradi prezaposlenosti manj zadrževal v njej, kako si je ma-ti kuna izbrala podstrešje njegove vinske kleti — cimprače za svoj domek oziroma za rojstno hišo svojih mladičev. Pripovedoval je še, kako je menda to isto mater kuno videl nekega večera nedaleč od kleti, v zaraščenem sadovnjaku, loviti in ujeti ubogo veverico, naj-ljubšo kunjo hrano, kot sem kasne-je izvedel. Jaz, nekajleten otrok, sem pripoved poslušal s široko odprtimi usti in prestrašeno zveda-vimi očmi. Menda od takrat naprej je ta živalca, ta zverca postala za-me nekaj skrivnostnega; v mislih sem jo primerjal s krvoločnostjo volka, z zvitostjo lisice in z ljub-kostjo ter gibčnostjo veverice. Da-nes vedno bolj spoznavam, da sem že takrat prav sodil.

Pred šestimi, sedmimi leti, ko sem postal lovec-pripravnik, mi je za-čela ponovno hoditi v misli kuna s sosedove cimprače v goricah (čeprav že dolgo nobene ni več, ne kune in ne kleti; žal mi je pred-vsem za to zadnjo, saj danes stoji

na njenem mestu »moderni« vi-kend, ki kazi okolico in, tudi žal, ne daje več kunam možnosti do-movanja). Začelo me je zanimati predvsem dvoje: prvič, ali je ta žival v naših krajih še navzoča, in drugič, če sem imel otrok prav, ko sem si ustvaril svojo sodbo o ku-nah, o njih krvoločnosti, premete-nosti, gibčnosti in tudi lepoti pa ljubkosti po drugi strani.

Lovec-pripravnik je radoveden; tak tudi biti mora, če želi, da imajo drugi lovci dobro mnenje o njem. Jaz sem veliko spraševal, pred-vsem enega svojih mentorjev, ki mi je lahko tudi veliko povedal, ker je veliko vedel. Za to in za vzgojo, s katero, mislim, mi je vcepil pravi odnos do narave in divjadi, mu bom vedno hvaležen.

Naše lovišče je precej veliko in dokaj bogato z divjadjo. Leži tam, kjer se nižinsko Dolinsko začne dvigati v hribovito Goričko. Skoraj ves gričevnat svet je pokrit z vi-nogradni, z manjšimi logi ali pa s strnjenimi gozdovi, torej primeren prostor tudi za kune.

Ko sem dobrega mentorja ob neki priložnosti vprašal, kako je s ku-nami zlatkami in belicami pri nas, v našem Prekmurju oziroma tudi v našem lovišču, mi je odgovoril, da kune na levem bregu reke Mure

tega repa. Kuna pa kot da bi slutila nevarnost, kot da bi vedela, da jo nekje spodaj čaka smrtonosna puška izkušnega lovca, se ni niti ganila.

Vsi drugi lovci in gonjači smo se že zbrali na dogovorjenem mestu pred tretjim golosekom, ko je kakih sto metrov niže počila puška. Kaj je, na kaj strelja Ferenc?

Kuna je domislila svoj načrt: pognati se navzgor, še više v krošnjo, se tako rešiti. Toda to jo je, premetenko, stalo življenja. Takrat že ves jezen kip, ki bi mu kmalu že tudi mišice odpovedale, je trznil, počil in zadel.

* * *

Lanske zime pa je naš drugi sosed, premožen kmet, je bil prepričan, da v svojem skednju, nametanem z vso mogočo ropotijo in založenem s starim senom in slamo, daje prijetno stanovanje dihurjem. Nastavil je past in čakal, dolgo čakal, kar nekaj tednov. Neke noči pa se je uboga žival le ujela. Vendar...

Pozno popoldne, že skoraj v mraku, ko sem prišel z dela, me je žena pričakala na pragu z novico, da je Palijin ujel dihurja, ki ima krasno dlako, nekaj posebnega... Bila je vznemirjena. Vedel sem, da bi rada kožo zase, za krzno. »Hočeš, da ti jo kupiva, za pozimi...« Z vzklikom: »Kako veš?« mi ni dovolila, da bi dokončal svojo misel. »Sosed ga je obesil na prvo drevo v sadovnjaku. Si ga ogledava?« Bil sem za to. In res. Na veji je visela ljubka, mrtva stvarca z lepo rjavo dlako in košatim repom. Mojo pozornost pa je vzbudila bela lisa na njenih prsih. Pomislil sem: »To ni dihur, to je kuna belica.« Rekel pa nisem ne bev ne mev. Tudi sosеду, ki je pristopil, nisem ničesar povedal o svoji domnevi, le vprašal sem ga, ali bi mi prodal. Obljubil je.

Ko sva z ženo čez nekaj tednov posušeno kožo pripeljala v zbirališče, od koder jo potem pošiljajo v obdelavo, sem jo človeku v njem nekoliko negotovo predal kot dihurjevo. Ta me je začudeno pogledal, nato pa dejal: »Pravite, da je to dihur?« »Kajne, da je kuna belica,« sem mu odgovoril z vprašanjem. Samo nasmehnil se je moji nevednosti in prikimal.

Pred ženo, pred sosedom, ki sem mu kasneje k plačnanemu še nekaj

navrgel, predvsem pa pred samim sabo me je bilo malce sram. Lovec, pa ne poznaš živali.

Zdaj krzno lepe živali krasi ženin ovratnik na zimskem plašču, jo boža in dela toplo.

* * *

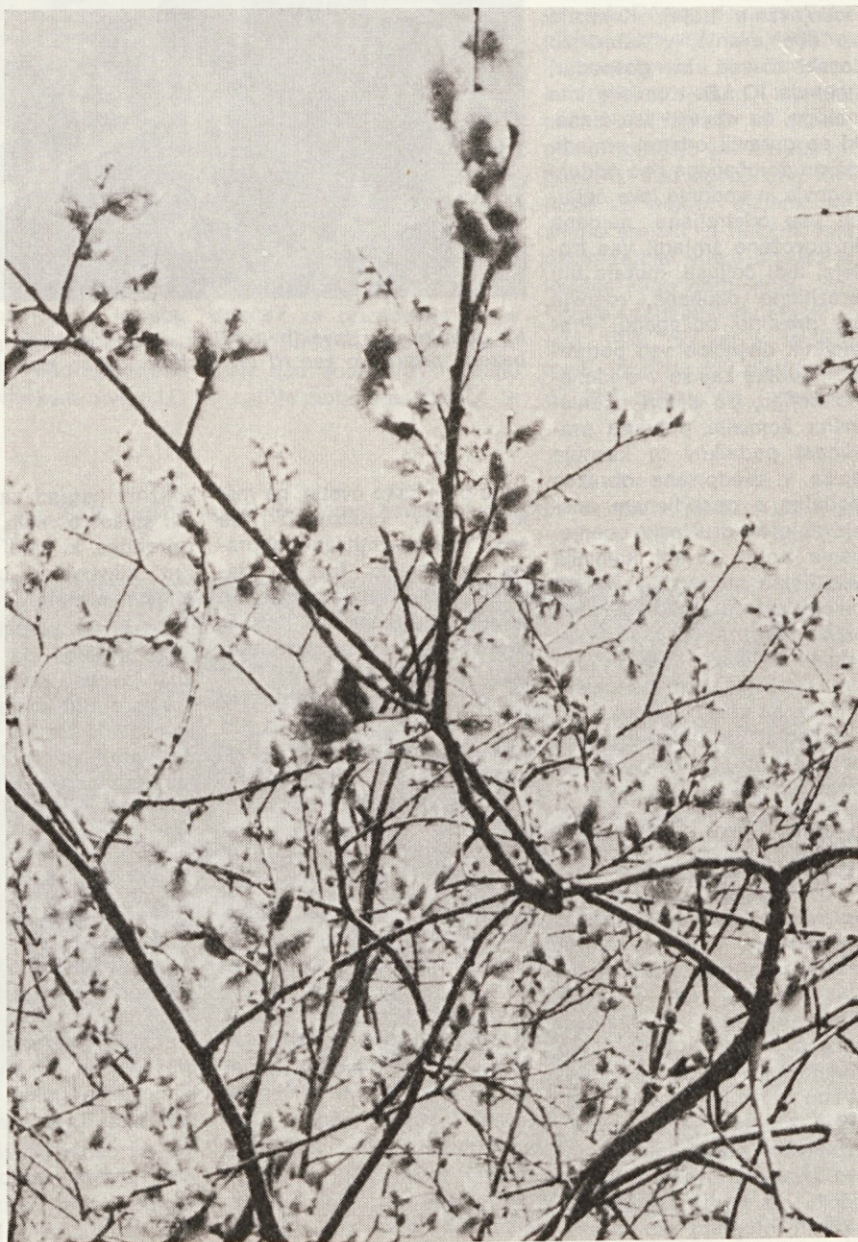
To so torej zgode in nezgode o kunah. Na svoja vprašanja sem odgovore dobil. Kune pri nas res žive, zlatice in belice. Videti je, da so se v zadnjem času ponovno razmnožile, verjetno tudi na račun svoje najljubše hrane — veveric. Pozimi je tu in tam opaziti njihove sledi, poleti sva eno izmed njih

videla s sinkom, ko sem ga »sprovajal v les«, kot bi zapel Župančič, in mu »razkladal skrivnosti glasov in družine dreves«, nekdo je te zime povozil kuno na cesti, ki pelje skozi gozdiček pred Moravskimi toplicami... Žive pa ne samo v gozdovih in zapuščenih kletih, temveč tudi po zanemarjenih skednjih blizu človeških bivališč. So pa tudi zares krvoločne, gibčne, zvite in lepe zveri, čeprav med najmanjšimi te vrste.

Bodo še dolgo živele? Nadejajmo se, da bodo, čeprav lovci in drugi morda po krivem in včasih na nepravi način preveč strežemo po njihovem življenju.

Mačice...

Foto I. Napotnik

Lovska organizacija

Ocenjevanje in ogledi lovskih trofej

V člankih v našem glasilu smo večkrat brali, kako lovške družine, gojitveni bazeni ali LGO opravljajo ocenjevanje lovskih trofej parkljuste divjadi. V naši družini LD Dravograd in v dveh sosednjih, v LD Bukovje in LD Libelče, ki spadamo v dravograjski gojitveni bazen, organiziramo ocenjevanje z vso odgovornostjo.

Najprej opravimo družinsko ocenjevanje trofej. Komisijo za ocenjevanje, v kateri so lovski čuvaji in gospodar, imenuje IO LD. Komisija ima nalogo, da obvesti vse člane, ki so opravili odstrel srnjadi, da do določenega dne oddajo rogove in spodnje leve čeljusti vse odstreljene, najdene in povožene srnjadi. Vse trofeje, tudi čeljusti, morajo biti brezhibno okuhane, rogove pa pravilno odžagano. Preglednik divjačine vse potrebne podatke zapiše v evidenčno knjigo, po kateri ocenjevalna komisija preverja pravilnost podatkov in kasneje vpiše v predpisane obrazce podatke o opravljenem ocenjevanju. Na družinsko ocenjevanje trofej povabi komisija vse člane in lovške pripravnike. Za pripravnike je udeležba obvezna, saj jo je treba vpisati v lovski dnevnik pripravnika. Na teh ocenjevanjih se na veliko razpravlja o pravilnosti in nepravilnosti odstrela in je veliko opravičevanja članov, ki so si z nepravilnim odstrelom »prislужili«
že tako očrtno rdečo piko.

Ko je družinsko ocenjevanje opravljeno, sledi še bazensko ocenjevanje, ki ga februarja razpiše področna ZLD Maribor. V vseh treh družinah dravograjskega gojitvenega bazena imamo običaj, da to ocenjevanje in ogled popestrimo z majhno lovsko razstavo. Trudimo se, da na teh razstavah prikažemo skoraj vse živali, ki živijo v naših loviščih, da ljudje spoznajo z barvnih fotografij vso zavarovano planinsko cvetje, na maketah jim prikažemo vse naše lovsko-gojitvene naprave, razstavimo lovsko literaturo, starinsko in sodobno lovsko orožje ter naš lovsko-propagandni material za varstvo divjadi in narave. Na grafikonih prikažemo realizacijo naših načel, ki jih sprejemamo na rednih letnih skupščinah LD z letnimi načrti gospodarjenja.

Za lanskoletni ogled trofej smo se še posebej pripravili. Pričakovali smo rekorden obisk šolarjev, zato smo to prireditev pripravili v avli osnovne šole »Neznanih talcev«
v Dravogradu. Prireditev je trajala tri dni. Razstavo si je ogledalo več kot 600 šolarjev, veliko mladine, krajanov in lovci, ki so obiskovali lovsko-čuvajski tečaj v Dravogradu. Za šolarje smo organizirali zadnje dni lanskega leta predavanja o našem lovstvu. Razpisali smo tudi 6

knjižnih nagrad za 6 najboljših spisov o vtisih s te lovske prireditve, ki smo jih kasneje tudi slavnostno izročili najboljšim piscem.

Tako si na koroškem koncu prizadevamo, da prikažemo širši javnosti pa tudi tistim z druge strani meje našo dejavnost, ki temelji na načelu, da varujemo in obvarujemo narodno bogastvo, ki nam je ponujeno v upravljanje.

M. J.

Razporejenost, ki ga ne bomo pozabili

Precej je že lovskih družin na Slovenskem, ki imajo v svojih loviščih poleg druge divjadi tudi divje prašiče. Ker pa danes družine po številu članstva večinoma že presegajo svoje potrebe, zato tudi lov na to veliko divjad

najraje opravijo kar v svojem krogu.

Drugače pa je ravnala LD Dobrna, ko je 5. novembra 1983 pripravila lov na divje prašiče, na katerega je povabila lovce iz vse Slovenije. Prišli so lovci iz dvanajstih lovskih družin, seveda v majhnem številu (s Koroškega, Gorenjskega in Štajerskega).

Pravi utrip in slovesnost, kakršna k takšnemu lovu pritiče, pa so dodali še Celjski rogisti. Že zjutraj so s prvim znakom pozvali lovce v zbor, naslednji dve melodiji pa sta že dajali »ogenj«
in navdih, kot da smo že nekje globoko v zelenih gajih. To je bilo za lovce, ki smo vajeni le enega rogista, enkratno.

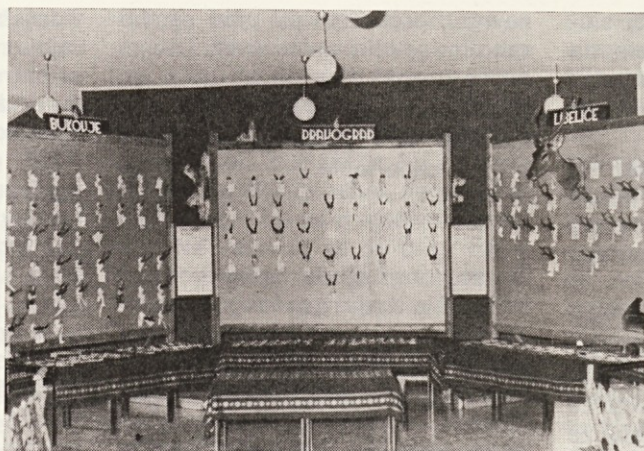
Navzoče je z dobrodošlico pozdravil starešina, nato pa je spregovoril vodja lova, ki je poleg navodil posebno opominjal na varnost pri samem lovu. Določil je, da za prvo pomoč v primeru kake nezgode poskrbi poklicni medicinski tehnik.

Po najboljših željah, ki smo jih slišali, pa smo bili kar malo razočarani, ko smo prišli v lovišče, kjer je bil predviden pogon. Tu je namreč GG urejalo cesto z vsemi mogočimi stroji. Videli smo le sledove divjih prašičev, ki so jih napravili ponoči. Zato smo uplenili samo dva lisjaka, tretji pa se je potuhnil.

Po končanem lovu so rogisti zaigrali pozdrav lovini, nato pa smo sedli h kramljanju in obnavljali izgubljene moči; različna narečja, v katerih smo se začeli pogovarjati, so se kmalu zlila v eno. V izredno živahnem razpoloženju, ki so ga ves čas dvigali še rogisti s svojimi vižami, sta morala dva že skoraj »prestarela«
domača člana leči na zatožno klop, da sta dobila z leskovko dolgo pričakovano lovsko odvezo.

Ne moti me, da ne morem pisati o bogatem plenu. Želel bi le povedati, da gre veliko priznanje LD Dobrna za tako nesebičen odnos do tujih lovcev, da jih vabi tudi na tako velik in za marsikoga tako zeleni lov, kakršen je lov na divje prašiče.

Za dobrčanske lovce je tudi značilno, da znajo in hočejo na samosvoj način pokazati svoj kraj, dobro znano zdravilišče. Seveda pa ne gre brez

Po ocenjevanju lovskih trofej iz dravograjskega gojitvenega bazena pripravijo vse tri LD majhno lovsko razstavo

Foto M. Juvan

Člani LD Dobrna so tudi delavni. Za krmljenje divjadi so sami pridelali 2000 kg koruze

zahvale Celjskim rogistom. Lovska javnost gotovo ne ve, da so to člani raznih lovskih družin, ki jim prav gotovo ni lahko, pa čeprav morajo le enkrat na teden v Celje na vaje. Ravno zaradi takšne požrtvovalnosti pa so uspešni. Na koncu pa naj ne bo odveč še splošno resno opozorilo. Mnoga zgodovinska izročila nam sicer pričajo, da je bil lov na divje prašiče že od nekdaj zelo pomemben in tak naj bi ostal tudi danes, zato ne streljajmo po njih za vsako ceno, saj si z nepremišljenim strelom (trenutkom) lahko porušimo tako duhovno kot materialno korist.

Stane Mlinar

Uspešno sodelovanje med LD Ptuj in LD Suha krajina

Člani zelene bratovščine LD Ptuj in LD Suha krajina z Dolenjskega že drugo leto uspešno sodelujejo in izmenjavajo izkušnje na področju gojitve in varstva divjadi v naravnem okolju. Lovce LD Ptuj zanima gojitev velike divjadi, jelenjadi in divjih prašičev, saj teh živali v svojem nižinskem in ravninskem lovišču nimajo. Za lovce LD Suha krajina pa je zanimiva gojitev poljskega zajca, fazana in jerebice, katerih stalez je v LD Ptuj dokaj zadovoljiv.

Obe LD si prizadevata, da bi

se člani med seboj čimbolje spoznali, saj bo sodelovanje s tesnejšim povezovanjem in dobrimi tovariškimi odnosi le še bolj uspešno na vseh področjih.

30. oktobra 1983 smo se zbrali na skupnem lovu, ki ga je organizirala LD Ptuj v svojem lovišču, 20. novembra 1983 pa smo lovci LD Ptuj sodelovali na lovu v lovišču LD Suha krajina. Po končanem lovu je bilo tovariško srečanje v lovskem domu LD

Ptuj v Mestnem logu v Ptuj.

Predsednik LD Suha krajina Jože Zajc in predsednik LD Ptuj Slavko Jerenko sta na lovih med drugim poudarila, kako pomembni so dobri medsebojni odnosi pri sodelovanju med obema LD. Menila sta tudi, naj s takimi srečanji nadaljujemo in tako še bolj utrdimo dobre tovariške stike med lovci obeh družin. Člani obeh družin so navdušeno podprli predlog obeh predsednikov. S pravim tovarištvom med obema LD bosta družini gotovo uspešneje uresničevali naloge, ki jih čakajo. Vsekakor pa je lahko sodelovanje med obema LD lep vzgled drugim lovskim družinam.

Zlatko Novak,
LD Ptuj

LD Gaj nad Mariborom je odprla lovsko kočo

Predlani, 24. septembra, so mogočni glasovi lovskih rogov naznanili otvoritev nove lovske koče, ki je velika pridobitev za prizadevne člane LD Gaj nad Mariborom. Koča stoji nad romantično dolino v osrčju bogatega lovišča te

družine. Tistega dne so se pred kočo zbrali ponosni graditelji — domači lovci, gostje iz sosednjih družin z lovskimi prapori, kmetje, ki so za kočo podarili les, domačini in predstavniki družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti.

Prisrčen kulturni spored so pripravili učenci osnovne šole Gaj, Pohorski rogisti in Oktet Marice Krenčič iz Pesnice pri Mariboru.

Slavnostni govor je imel staršina LD Gaj Tone Lešnik. V njem je orisal zgodovino lovstva v tem koncu Slovenije in nam postregel z vrsto zanimivih podatkov: LD Gaj je bila ustanovljena 1. oktobra 1954. Lovišče te lovske družine se razprostira po vzhodnih pobočjih Kozjaka na izrazito hribovitem svetu in sega od Drave do avstrijske meje; meri več kot 4800 ha. Po vsem lovišču so raztresene kmetije z njivami, travniki, pašniki, vinogradi in sadovnjaki, obdajajo pa jih obširni gozdovi. Tod so odlične razmere za gojitev divjadi, posebno srnjadi in deloma tudi divjih zajcev. Kako bogato je lovišče kljub agrotehniki, dokazuje spomladanski stalež iz leta 1982, ko so v lovišču imeli približno 600 glav srnjadi, 250 zajcev, 25 jazbecev,

Zbor lovcev LD Suha krajina in LD Ptuj pred skupnim poljskim lovom v lovišču LD Ptuj (30. 10. 1983)

Foto Z. N.

15 lisic, 15 velikih petelinov, 10 gozdnih jerebov in 30 fazanov. Divji prašiči so bili do nedavnega samo prehodna divjad, zadnja leta pa so postali stalni prebivalci lovišča. Precej številne so tudi kune zlatice in belice, zato jih lovci nekaj tudi odstrelijo.

Članstvo v družini nenehno narašča; ob ustanovitvi je bilo le 31 članov, danes pa jih je že 73. Največ med njimi je kmetov.

V lovišču smo uredili 30 visokih prež, 29 krmišč za srnjad, 2 krmišči za divje prašiče, 15 fazanjih krmišč, 8 krmnih njiv, več kot 3,5 km lovskih steza in ustrezno število solnic. Družina že več let kupuje deteljino seme in ga brezplačno deli kmetom, da ga posejejo tam, kjer dela srnjad največ škode. Na zadnjem posvetu pa smo sklenili, da bo družina prispevala del sredstev za nakup električnega pastirja tistim kmetom, ki jim divji prašiči povzročajo škodo. Zato kmetje radi sodelujejo z lovci, škoda je zaradi deteljisch manjša, hrane za srnjad pa je več.

Lovsko kočjo je družina zaradi čedalje obsežnejšega in vedno bolj zahtevnega gospodarjenja z loviščem in zaradi razvijanja samoupravnega vodenja nujno potrebovala. In tako smo 30. aprila 1978 na svojem zemljišču, kjer stoji danes kočja, zasadili prvo lopato. Tisti člani družine, ki so kmetje, so za kočjo prispevali les, drugi pa 10% delež od enomesečnega OD. Največ pa je pomenilo prostovoljno udarniško delo,

saj smo člani sami opravili več kot 10 100 delovnih ur. S prostovoljnim delom smo uredili tudi okolico kočje, položili vodovod z rezervoarjem, postavili ustrezne drvarnice in zgradili približno 500 m makadamske ceste. Cesto nam je pomagalo graditi GG Maribor — pokrovitelj kočje, ki nam je tudi sicer večkrat prisloščilo na pomoč z delavci in ustrezno mehanizacijo.

Lovska kočja je prava brunarica. Zidani sta samo kuhinja in klet, vse drugo pa je leseno. Velika, lepo urejena kuhinja je hkrati pisarna in sejna soba. Koča pa ni namenjena samo lovcem; služila bo tudi lovskemu turizmu, s katerim se je družina začela v zadnjem času ukvarjati, in potrebam SLO in DS. Že pred otvoritvijo so se v njej sestali predstavniki širše družbene skupnosti, po otvoritvi pa sta imeli v njej družabno srečanje 2 delovni organizaciji. To dokazuje, da lovci kočje niso zgradili samo zase, ampak bo služila tudi splošnim potrebam kraja in celo širše mariborske regije. Poleg tega pa stoji kočja v obmejnem območju in zato je njen pomen še toliko večji. Tega se, kot je bilo videti, ob otvoritvi niso zavedali niti predstavniki širše družbenopolitične skupnosti niti področne ZLD, saj na prireditve kljub vabilu niso prišli.

Po govoru je 15 lovcev dobilo družinska priznanja za delo v lovišču in pri graditvi kočje. Lepa priznanja pa so dobili tudi predstavniki nekaterih delovnih organizacij.

Predsednik skupščine LZS Bojan Škrk izroča Zlatorogovo plaketo Tomažu Banovcu, predsedniku Planinske zveze Slovenije

Na interni otvoritvi, ki je bila ob zadnji družinski skupščini, pa je za požrtvovalno delo pri graditvi kočje dobilo družinska priznanja še 27 lovcev. Po končani proslavi je Zdravko Dolinšek kot predstavnik pokrovitelja prerezal trak, odklenil vrata in ključje izročil prvemu oskrbniku kočje Francu Hladetu. Nato so si domačini in gostje ogledali kočjo in skromno razstavo lovskih trofejev, ki je nazorno in simbolno prikazala pestrost in bogastvo našega lovišča.

Po slavnostni otvoritvi je bilo družabno srečanje. Lovci so goste pogostili z lovskimi specialitetami, poskočne in vesele viže godbe s Koroške pa so privabile na plesišče staro in mlado.

Bogdan Čepič

Zlatorogova plaketa Planinski zvezi Slovenije

Najvišji organ Lovske zveze Slovenije, skupščina LZS, je na svoji 3. seji tega mandata sklenila, da podeli Zlatorogovo plaketo, to je najvišje priznanje slovenskega lovstva, Planinski zvezi Slovenije. Sklep, da Planinski zvezi Slovenije ob 90-letnici njenega organiziranega dela podelijo to priznanje, simbolično poudarja tudi vsebinsko povezanost dela obeh organizacij, ki združujeta v svojih vrstah vse številnejše ljubitelje narave in zagovornike učinkovitejšega varovanja zdravega človekovega okolja, katerega

sestavni del je tudi divjad. Zlatorogovo plaketo je izročil predsednik skupščine LZS Bojan Škrk 17. 12. 1983.

— Ur.

Koledar pomembnejših strelskih tekmovanj v letu 1984 discipline: trap, skeet in premična tarča divjadi

25. marec

1. kolo ligaških tekmovanj (trap):

a) republiška liga — organizator: »Trap ZLD« Nova Gorica (na strelišču v Panovcu); izžrebani pari: »Unior — T. Meliva« Slovenske Konjice: »Trap« Ormož; »Olimpija« Ljubljana: »Š. Kovač« Murska Sobota in »Trap ZLD« Nova Gorica: »Svoboda« Senožeče; b) vzhodna medregijska liga — organizator: »Š. Kovač« Murska Sobota (na strelišču v Rakičanu); izžrebani pari: »OSZ« Gornja Radgona: »Ptuj« Ptuj; »J. Lacko« Lenart: »Partizan« Krško in »Š. Kovač« Murska Sobota: »Mrož« Titovo Velenje;

c) zahodna medregijska liga — organizator: »Svoboda« Senožeče (na strelišču pri Kazljah); izžrebani pari: »4. junij« Il. Bistrica: »Dolomiti« Vrhnika; »Trap ZLD« Nova Gorica: »B. Grajzer« Vevče in »Olimpija« Ljubljana: »Svoboda« Senožeče.

Lovska kočja LD Gaj

Foto J. Konečnik

1. april

Prvenstva strelskih druŹin v trapu (na 50 golobov).

8. april

2. kolo ligaških tekmovalj (trap):

a) republiška liga — organizator: »Svoboda« SenoŹeče (na strelišču pri Kazljah); izŹrebrani pari: »Unior — T. Meliva« Slovenske Konjice; »Svoboda« SenoŹeče; »Š. Kovač« Murska Sobota: »Trap ZLD« Nova Gorica in »Trap« OrmoŹ: »Olimpija« Ljubljana; b) vzhodna medregijska liga — organizator: »MroŹ« Titovo Velenje (na strelišču v Ptuj); izŹrebrani pari: »Ptuj« Ptuj: »MroŹ« Titovo Velenje; »Partizan« Krško: »Š. Kovač« M. Sobota in »OSZ« Gornja Radgona: »J. Lacko« Lenart; c) zahodna medregijska liga — organizator: »Trap ZLD« Nova Gorica (na strelišču v Panovcu); izŹrebrani pari: »Dolomiti« Vrhnika: »Svoboda« SenoŹeče; »B. Grajzer« Vevče: »Olimpija« Ljubljana in »4. junij« Il. Bistrica: »Trap ZLD« Nova Gorica.

14. in 15. april

1. zvezni pozivni turnir za izbiro drŹavne reprezentance (trap); organizator: »Trap ZLD« Nova Gorica (na strelišču v Panovcu).

29. april

3. kolo ligaških tekmovalj (trap):

a) republiška liga — organizator: »Š. Kovač« Murska Sobota (na strelišču v Rakičanu); izŹrebrani pari: »Olimpija« Ljubljana: »Unior — T. Meliva« Slovenske Konjice; »Trap ZLD« Nova Gorica: »Trap« OrmoŹ in »Svoboda« SenoŹeče: »Š. Kovač« Murska Sobota;

b) vzhodna medregijska liga — organizator: »J. Lacko« Lenart (na strelišču v Zgornji Polskavi); izŹrebrani pari: »J. Lacko« Lenart: »Ptuj« Ptuj; »Š. Kovač« Murska Sobota: »OSZ« Gornja Radgona in »MroŹ« Titovo Velenje: »Partizan« Krško;

c) zahodna medregijska liga — organizator: »Olimpija«

Ljubljana (na strelišču v Tomačevem); izŹrebrani pari: »Trap ZLD« Nova Gorica: »Dolomiti« Vrhnika; »Olimpija« Ljubljana: »4. junij« Il. Bistrica in »Svoboda« SenoŹeče: »B. Grajzer« Vevče.

5. in 6. maj

2. zvezni pozivni turnir za izbiro drŹavne reprezentance (trap).

13. maj

Zadnji rok za izvedbo prvenstev lovskih druŹin.

14.—19. maj

Balkansko prvenstvo v trapu in skeetu v Atenah.

20. maj

4. kolo ligaških tekmovalj (trap):

a) republiška liga — organizator: »Trap« OrmoŹ (na strelišču v Ptuj); izŹrebrani pari: »Unior — T. Meliva« Slovenske Konjice: »Š. Kovač« Murska Sobota; »Trap« OrmoŹ: »Svoboda« SenoŹeče in »Olimpija« Ljubljana: »Trap ZLD« Nova Gorica;

b) vzhodna medregijska liga — organizator: »Partizan« Krško (na strelišču v Radečah); izŹrebrani pari: »Ptuj« Ptuj: »Partizan« Krško; »OSZ« Gornja Radgona: »MroŹ« Titovo Velenje in »J. Lacko« Lenart: »Š. Kovač« Murska Sobota;

c) zahodna medregijska liga — organizator: »B. Grajzer« Vevče (na strelišču v Tomačevem); izŹrebrani pari: »Dolomiti« Vrhnika: »B. Grajzer« Vevče; »4. junij« Il. Bistrica: »Svoboda« SenoŹeče in »Trap ZLD« Nova Gorica: »Olimpija« Ljubljana.

26. in 27. maj

2. odprto republiško prvenstvo v streljanju na premično tarčo divjadi (določene hitrosti) — nacionalni program: 4 + 20 strelcev — organizator: »Svoboda« SenoŹeče (na strelišču pri Kazljah).

26. in 27. maj

2. odprto republiško prvenstvo v streljanju na premično tarčo divjadi (določene hitrosti) — nacionalni program: 4 + 20 strelcev — organizator: »Svoboda« SenoŹeče (na strelišču pri Kazljah).

2. junij

38. tradicionalni dvoboj med reprezentancama Hrvaške in Slovenije (trap in druge disci-

pline) — organizator: Strelska zveza Slovenije (na strelišču v Tomačevem in ob Dolenjski cesti).

3. junij

Prvenstva zvez lovskih druŹin.

10. junij

5. kolo ligaških tekmovalj (trap):

a) republiška liga — organizator: »Olimpija« Ljubljana (na strelišču v Tomačevem); izŹrebrani pari: »Trap ZLD« Nova Gorica: »Unior — T. Meliva« Slovenske Konjice; »Svoboda« SenoŹeče: »Olimpija« Ljubljana in »Š. Kovač« Murska Sobota: »Trap« OrmoŹ;

b) vzhodna medregijska liga — organizator: »Ptuj« Ptuj (na strelišču v Ptuj); izŹrebrani pari: »Š. Kovač« Murska Sobota: »Ptuj« Ptuj; »MroŹ« Titovo Velenje: »J. Lacko« Lenart in »Partizan« Krško: »OSZ« Gornja Radgona;

c) zahodna medregijska liga — organizator: »Dolomiti« Vrhnika (na strelišču pri Kazljah); izŹrebrani pari: »Olimpija« Ljubljana: »Dolomiti« Vrhnika; »Svoboda« SenoŹeče: »Trap ZLD« Nova Gorica in »B. Grajzer« Vevče: »4. junij« Il. Bistrica.

7.—17. junij

Evropsko prvenstvo v trapu in skeetu v Zaragozi (Španija).

17. junij

Prvenstva tekmovalnih skupnosti (na 200 golobov).

23. in 24. junij

Prvenstvo Lovske zveze Slovenije.

1. julij

Super finale ligaških tekmovalj za posameznike (trap) — organizator: »Olimpija« Ljubljana (na strelišču v Tomačevem).

6.—8. julij

Republiško prvenstvo v trapu — organizator: »Trap« ZLD« Nova Gorica (na strelišču v Panovcu).

25. in 26. avgust

DrŹavno prvenstvo v skeetu — organizator: SD »Dubrovnik« (na strelišču v Dubrovniku).

31. avgust — 2. september

DrŹavno prvenstvo v trapu — organizator: »Novi Zagreb«, Zagreb (na strelišču pri Zagrebu).

8. september

2. troboj med reprezentancami Italije, SFRJ in Slovenije (trap) v Montecatini (Italija).

6. oktober

2. republiško tekmovalje veteranov v trapu — organizator: Strelska zveza Slovenije (na strelišču v Tomačevem).

M. S.

Jubilanti

Jože Grlec, lovec, glasbeni pedagog, »maestro«, kot ga prijatelji popularno kličejo, je 10. decembra 1983 praznoval 70. obletnico svojega nadvse delovnega in ustvarjalnega življenja.

Rodil se je 10. decembra 1913 v prelepem ravénském kraju — Beltincih. Otroštvo je preživel pri starših. Oče je služboval kot vrtnar na takratni beltinski grofiji. V grajskem parku, ki ga je urejal njegov oče in ki je še danes ohranjen, je odraščal in spoznaval ptice in druge živali, ki so krasile park, pozneje, v mladeniških letih, pa sodeloval kot poganjač na slovitih krožnih lovih, ki jih je prirejal grof za svoje prijatelje — gospode in celo državnike. Pozneje ga je pot zanesla v svet. Končal je glasbeno šolo in postal glasbeni pedagog.

Leta 1946 je bil že v lovski organizaciji, v kateri je skupaj z lovskimi tovariši opravljal pionirsko delo pri oblikovanju današnjega lovstva.

Kmalu so mu zaupali vodilne funkcije. Gospodar LD Bakovci je postal leta 1956 in to funkcijo opravljal do leta 1960, od leta 1967 do danes pa je gospodar združenih lovskih družin Murska Sobota.

Leta 1972 je na priporočilo komisije za izobraževanje pri LZ Prekmurje in na pobudo nekaterih lovcev ustanovil skupino lovskih rogistov, s katerimi je zelo uspešno nastopal po lovskih prireditvah v Sloveniji, Hrvaški, na avstrijskem Koroškem, v Porabju in Julijski Krajini in tako širil tovarštvo in lovsko kulturo med lovci v zamejstvu.

Njegovo delo je zelo plodovito. Vsaka lovška družina v naši zvezi ima svojega rogistista. Tov. Grlec je tudi član komisije za izobraževanje pri ZLD Prekmurje.

Za svoje uspešno delo na področju lovstva in pri širjenju lovske kulture je bil odlikovan z znakom za zasluge in redom za lovske zasluge III. in II. stopnje.

Jože Grlec

Za dolgoletno družbenopolitično delo pa je dobil tudi priznanje OF.

Dragi Jože, želimo ti, da bi bil še dolga leta zdrav in da bi s svojimi rogisti še dolgo skrbel za nepozabne trenutke!

Lovci Lovske družine
Murska Sobota

Stanko Kejžar, član LD Sorica, je 7. 5. 1983 praznoval svoj sedemdeseti rojstni dan. Vse njegovo življenje je bila trnova pot človeka, ki se bojuje za obstanek na dokaj nerodovitni zemlji.

Stanko se že skoraj polovico življenja posveča lovski organizaciji in gojitvi divjadi. Posebno ga skrbi usoda gamsov, s katerimi je neločljivo povezan in živi z njimi na vršcih Groharjeve Sorice in pobočjih Davče.

Stanko je naš dolgoletni funkcionar in prijatelj. V družini

Stanko Kejžar

Lojze Hernaus

je bil od leta 1953 do 1959 tajnik, od leta 1955 do 1962 blagajnik, od 1962 do 1969 predsednik gradbenega odbora za graditev koče, od leta 1972 do 1982 pa naš predsednik. Član upravnega odbora je še danes.

Požrtvovalnemu in zglednemu članu naše družine čestitamo za lep jubilej in mu želimo še veliko zdravja in ravne cevi!

Člani LD Sorica — I. P.

Lojze Hernaus je julija dopolnil 60 let. Rodil se je 11. 6. 1923 pod Javoršico v Loki pri Žusmu na Kozjanskem.

Fašistična okupacija — Hernausovi so sodelovali v NOB že od začetka leta 1942 — je bila za družino usodna. Očeta Jožeta, mater Julko in sestro Angelo so ustrelili kot talce 4. novembra 1942, Lojze pa je nekaj več kot dve leti prebil v zloglasnem taborišču Mauthausen.

Po vrnitvi iz taborišča je bil Lojze aktivist na okraju v Šmarju pri Jelšah, nato ekonom na državnem posestvu v Loki pri Žusmu, pa materialni knjigovodja pri GG v Podčetrku. Od leta 1948 do 1950 je moral odslužiti še vojaški rok — v Sarajevu in Goraždi; bil je graničar na takrat izredno nevarni albanski meji. Lojza je vedno veselila gozdarska stroka, zato se je po vojaščini vpisal v nižjo gozdarsko šolo v Idriji, nato pa še v srednjo gozdarsko šolo v Postojni. Postal je gozdarski tehnik.

Lovskim vrstam se je pridru-

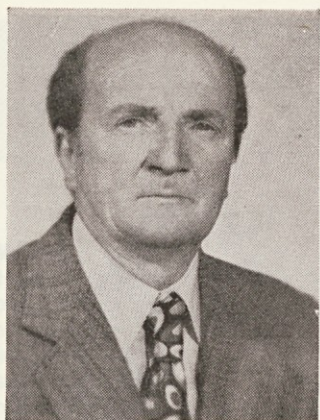
žil takoj po osvoboditvi. Bil je med soustanovitelji LD Loka pri Žusmu. Od leta 1951 do 1955 je bil njen tajnik, od leta 1955 do 1960 pa predsednik. Nato se je preselil v Šentjur, da bi imeli njegovi otroci boljše pogoje za šolanje, in bil vsa leta izredno aktiven v lovski družini. Celih 11 let (od 1963 do 1974) je bil odličen gospodar, naslednja tri leta pa kinolog v družini. Po letu 1977 ni v družini prevzel nobene funkcije več, ker ga je načela bolezen in zato se je leta 1979 tudi upokojil.

Vsa leta lovskega udejstvovanja je bil Lojze tudi odličen kinolog; imel je priznано psarno kratkodlakih jazbečarjev, ki so bili odlični jamarji. Lojze je pravičen lovec, izreden lovski tovariš in prijeten družabnik. Za nesebično delo v LD je dobil znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. stopnje in priznanje ZLD Celje za prizadevno delo v lovski organizaciji. Poleg tega je odlikovan z redom dela s srebrnim vencem in medaljo zaslug za narod, dobil pa je tudi priznanje DO GG Celje za uspešno 30-letno delo v gozdarstvu.

Lojze! Lovski tovariši ti želimo predvsem zdravja, da bi lahko še dolgo nosil puško in z veseljem zahajal v naše lepo lovišče!

LD Šentjur pri Celju

Fortunat Fortuna je praznoval 10. 6. 1983 svoj sedemdeseti rojstni dan. Rodil se je v Dekanih, v istrski vasi, v kateri so že pred vojno delovali kulturno in narodno zavedni domačini. Tudi Fortunat je zatiranje slovenstva v času fašizma močno občutil in je postal zaveden Slovenec. Ko je moral obleči vojaško suknjo, so ga poslali služiti vojsko na jug Italije. Po kapitulaciji fašistične Italije se je pridružil rojakom somišljenikom, ki so se organizirali v prekomorsko brigado. V NOB je kot oficir JLA sodeloval pri osvobajanju domovine od Visa do Trsta. Po osvoboditvi se je vrnil v rojstni kraj, kjer se je aktivno vključil v delo pri obnavljanju domovine. Fortunat je vsa

Fortunat Fortuna

leta po vojni marljivo delal v KS in še danes zavzeto deluje v samoupravnih organih, DPO in društvih.

Svojo navezanost na naravo in ljubezen do nje pa izpričuje prav kot lovec. Fortunat je bil tudi med soustanovitelji LD Dekani. Tudi v lovski organizaciji se ni izogibal dolžnostim in odgovornostim. Najprej smo ga izvolili za gospodarja, in to delo je opravljal od 1947 do 1964, nato je bil blagajnik, od leta 1971 do 1980, letos pa smo ga znova izvolili za blagajnika. Predsednik nadzornega odbora je bil od leta 1956 do 1970, član disciplinske komisije pa od 1967 do 1968. Od leta 1961 do 1963 je bil delegat Okrajne lovske zveze Koper. Od leta 1953 do 1963 je opravljal lovskočuvarjsko službo v LD Dekani.

Ko smo leta 1973 ustanovili lovski pevski zbor, je bil med pevci tudi naš jubilar in še vedno z nami prepeva in nastopa.

Za dolgoletno marljivo delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z redom za lovske zasluge III. stopnje.

Lovci lovske družine mu iskreno čestitamo za njegovo 70-letnico. Vsi lovci mu želimo dober pogled, člani pevskega zbora pa dober glas!

Člani LD in pevci lovskega zbora Dekani

Lovski oprtnik

O kunah belicah v Slovenskih goricah

Zapis velja samo za severni del Slovenskih goric, vendar se naslov posrečeno ujame, zato naj ostane.

Gričevnat svet med Dravo in Muro je na prisojnih legah in v dolinah obdelan, na obojni strani gričev pa so gozdovi. Širših nepretrganih gozdnih kompleksov skorajda ni. V gozdni sestavi prevladujejo listavci, le ponekod rastejo skupine borovcev, smrek in jelk. Malih podlasic in hermelinov je več, se pa tudi zanje razmere zaradi obsežnih regulacijskih del, sečnje grmovja in živih meja slabšajo; zato pa so kune zelo redek gost. Zadnje čase pa zaradi vse manjšega števila lisic, ki jih redči steklina — presenetljivo — opažamo vse več kun belic, in njim velja ta zapis.

Mrzlega januarskega jutra lani je lovec Janko Polanec v lovišču LD Dobrava uplenil samca kune belice. Ko je maja v revirju Rožengrund naše LD kmet pripravil senik za spravilo sena, je našel gnezdo mladih kun belic. Obvestil je soseda-lovca Mirka Šnajderja. Ker se samica ni vračala k mladičem, je Mirko vse tri mladiče pobral in jih vzredil. Prepričan, da kune jedo le meso, jim je vsak drugi dan dal piščanca, zato so bile kune sredi julija že videti kot odrasle. Kasneje jih je hranil tudi s sadjem, saj sestavlja v naravi rastlinska hrana kar 60 % prehrane kun belic. Drag način prehrane je ohladil Mirko navdušenje nad prijazenimi, že kar udomačenimi kunami. Ker ljubljanski živalski vrt ni imel kun belic, smo lovci sklenili, da kune podarimo živalskemu vrtu.

Kot zanimivost k temu velja povedati, da ljubljanski živalski vrt kot edina slovenska ustanova te vrste v zbirki živali nima precej naših avtohtonih vrst divjadi. Živalski vrt zlasti na pomlad obisku-

jejo otroci iz vse Slovenije, zato ne bi bilo napak, če bi se slovenska lovska organizacija povezala z njim. Vrt bi lahko opravljal izobraževalno vlogo o avtohtonih vrstah divjadi med mladino in drugimi občani, k čemur bi mu morali pomagati tudi lovci.

J. M., LD Zgornja Ščavnica

Kuni iz škofjeloških hribov

Med lovci, ki so poslali na Lovsko zvezo Slovenije glave uplenjenih kun in spolne kosti samcev (za namene raziskovalne naloge Kune v Sloveniji), je tudi Alojz Krek iz Poljan nad Škofjo Loko. Poleg dveh glav, ki ju je letos januarja poslal opremljeni z natančnimi podatki o mestu uplenitve, je napisal tudi nekaj zanimivih in nadvse koristnih opazanj. Ker so opazovanja zanimiva tudi za druge, jih objavljamo, njemu pa se najlepše zahvaljujemo za poslano gradivo, ki je danes že pripravljeno v znanstveni zbirki Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Uredništvo

Prvo kuno je uplenil lovec Franc Potrebuješ 22. 1. 1984 v Gabrovški gori (okoli 650 m visoko). Franc jo je presledil približno ob 7. uri zjutraj v novozapadlem snegu. Po sledu je kuno zasledoval od 7. do 14. ure in jo »obkrožal«. Na vsej tej poti ni v snegu opazil nobenih znakov, da bi kuna uplenila kako večjo žival. Na več krajih je kuna kopala v sneg pod grmovjem ali v listje, ki je ležalo pod snegom. Morda je lovila miši ali pa pobirala kaj drugega.

Kuna zlatica

Njeno skrivališče — veвериče gnezdo — je odkril le 200 m od mesta, kjer jo je zjutraj začel zasledovati. Gnezdo je bilo visoko na smreki. Po starih stopinjah v snegu je Franc videl, da je v tem gnezdu prespala tudi prejšnji dan. Med svojim lovskim nočnim pohodom je kuna napravila krog, dolg okoli 6 km. Iztrebila se je 3-krat (prvič najdebeleje, tretjič najtanjšje). Na isti poti je urinirala kar 9-krat (markiranje?). Območje, na katerem se je zadrževala, je v glavnem mešan gozd z dosti borovja, poleg tega pa rastejo tam še hrast, bukev in smreka. Od divjadi živi tam srnjad, jelenjad, divji prašiči, jazbeci, lisice, gozdni jerebi in divji petelin. Drugo kuno pa sem uplenil sam 23. 1. 1984. Zadrževala se je na nadmorski višini okoli 450 m. Že prej sem jo večkrat sledil, a se mi nikoli ni posrečilo najti njenega skrivališča. Tisti dan je nehala snežiti šele zjutraj. Hitro sem se odločil, da grem pogledat za kunami. Odšel sem na mesto, kjer sem že večkrat videl sledove kun. Sled sem hitro odkril in začel z zasledovanjem. Sledil sem šele kakih 400 m, ko sem po sledi prišel pod neki hrast, kjer sem opazil, da je kuna opravila malo potrebo — sled pa ni vodil dalje od debla. Očitno se je žival povzpela nanj. Hrast sem obkrožil v treh vedno večjih krogih in prepričal sem se, da žival od hrasta poti ni nadaljevala. Vrnil sem se do drevesa in si ga natančno ogledal. V višini 10 m sem naposled opazil duplo. Pripravljen na strel sem s kolom potkal po deblu. Nato sem trikrat ustrelil v duplo, da bi žival pregnal na

plano — spet nič. Spoznal sem, da bom moral že trhel hrast požagati, zato sem nasproti dupla obesil svoj površnik in odhitel domov po prijatelja in motorno žago. Hrast sva požagala. Šele ko se je zrušil in ležal na tleh kakih 15 sekund, se je iz dupla pokazala kunja glava, ki se je ozirala na vse strani, nato pa se je žival z bliskovitim skokom pognala ven. Ustrelil sem za njo s šibrami št. 4. Zadel sem jo v hrbet, ni pa bila mrtva; strel ji je ohromil le zadnji del telesa, s prednjim pa se je skušala zvleči naprej. Ko sem prihitel do nje, se je srdito pognala proti meni, obenem pa renčala in pihala. Ker sem bil preblizu, da bi ponovno streljal nanjo, sem ji žal moral s kolcem skrajšati muke. V območju, v katerem sem kuno uplenil, je bogat mešan gozd z mnogo podraščti. Tu raste smreka, jelka, bukev, precej pa je tudi borovcev in jerebik.

Na koncu naj še povem, da so kune v našem lovišču zadnja leta vedno bolj pogoste.

Alojz Krek,
LD Poljane

Masivne lovske krogle ne uničujejo cevi!

Znana avstrijska lovska revija »Der Anblick« iz Gradca prinaša v svoji strokovni prilogi »Hund und Waffe« (Pes in puška), št. 1/1984, str. 8, naslednji zapis:

Pri izpitih lovskih pripravnikov (v Salzburgu) so s puško Steyr-Manlicher kalibra 7 × 57 kar petnajsttisočkrat ustrelili s Hirtenbergovimi naboji ABC. Kot je pokazal poskus v dunajski preskuševalnici (Beschussamt Wien), je po tej obremenitvi cev kot nova, kar pomeni, da so meritve cevi v dovoljenih mejah, ki veljajo za novo orožje in tudi strelna zmogljivost (natančnost) ustreza novi cevi (kot je razvidno iz slike zadetkov, priobčene v omenjenem članku). Salzburško lovstvo zdaj predaja ta 7 × 57 Steyr-Manlicher hirtenerški tovarni, da bo lahko s to puško dokumentirala kakovost krogel ABC, ki cevi va-

rujejo (laufsichonende Qualität).

Tudi iz gornjega zapisa sledi, da so trdovratne govorice med slovenskimi lovci o uničevanju cevi s krogli ABC iz trte izvite. Dokazov zanje ni nikakih. Komu tedaj koristijo?

Žal pa med nerazgledanimi — in zlobno namernimi! — velja izkustveni rek: če na nekoga (ali na nekaj) mečeš govno, ga na njem vselej nekaj ostane... Sapienti sat! — Za poučenega dovolj?

Pripomba: predlani je v Hirtenbergu zaradi nepazljivosti zašlo v promet nekaj serij nabojev s krogli ABC, ki krmilnih utorov v vrtni konic domala niso imeli. Brž ko so to opazili, so jih več kot 10 000 vrgli proč. Žal pa jih je že nemalo prišlo v lovišča, kjer na težko divjad delujejo sicer normalno, na lažjo pa s premajhno izstrelno rano. Pri zadetkih s temi krogli nastopi krvni sled namesto na nastrelu šele po nekaj deset metrih smrtnega bega. Izgub tako sicer ni, iskanje pa je oteženo. (Dobra šola za tovarno, a za lovca jeza, kot je bila s klasičnimi krogli.)

F. Avčin

Srnjak — srna (dvospolnik), uplenjen v LD Toško čelo

Ko smo člani LD Toško čelo leta 1981 izpolnjevali sprejeti načrt odstrela srn in mladicev, sta lovski tovariša Stane in Franci v bližini vasice, po kateri se imenuje naša LD, pri zalazu zagledala srno. Izkušeno oko je skozi daljnogled takoj opazilo značilni bel čop dlak na njenem zadku. Ker je bila telesno šibka in sama, sta menila, da je primerna za odstrel.

Po strelu veččega strelca Staneta je »srna« strel nakazala in skočila za bližnji rob. Po nekaj minutah je Franci odšel na nastrel, tam pa je presenečeno vzkliknil: »Saj ni srna, temveč gumbar!« (Odstrel srnjakov je bil glede na lovopust še dovoljen pa tudi pri odstrelu gumbarjev se naša družina ravna po načelu

Srna — dvospolnik, ki je bila uplenjena v lovišču LD Toško čelo. Zgornja slika kaže značilen šop belih dlak na zadku (ženski spolni znak), spodnja pa čelne nastavke, ki so spolni znak srnjaka.

Foto M. Zupanc

dinamičnega odstrela, če je načrt odstrela gumbarjev že izpolnjen; za vsakega gumbarja dodatno odstrelimo še eno srno, po možnosti srnico.) Pri natančnejšem pregledu in pri iztrebljanju pa se je izkazalo, da je imela uplenjena žival tako moške kot ženske spolne organe, vendar pa ne popolnoma razvite. Od ženskih zunanjih spolnih znakov je imela značilen čop belih dlak — čo-

pič, od moških pa spolni ud — cof in moda, ki so bila v koži pod trebušno votlino in ne v modniku. Žival je imela tudi čelne nastavke (moški spolni znak). Vsi ti znaki so značilnosti dvospolnika. Žal pa te uplenjene živali nismo poslali na natančnejši pregled in tako so nam kot dokaz ostale le fotografije in okuhana lobanja s čelnimi nastavki.

M. Z.

V spomin

Matevž Kodra je umrl 7. 10. 1983. Vse lovce nas je brdko presunila vest o njegovi nenadni smrti. Lovci kamniških in tudi sosednjih družin smo se 9. 10. 1983 zbrali na kamniških Žalah v večjem številu kot na kateremkoli lovu, da bi se še poslednjič poslovili od daleč naokrog znanega lovca. Zadonel je lovski rog, v zadnji pozdrav so se oglašile lovske puške, lovci pa smo sneli z leve strani svojih klobukov zelene vejice in jih spustili v grob, v pozdrav Matevževemu poslednjemu »lovu«.

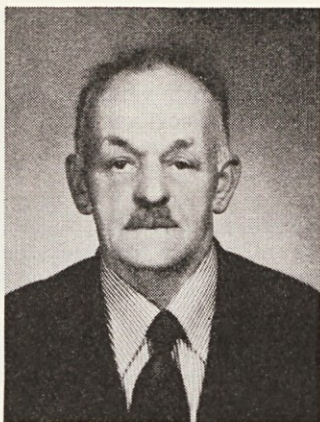
Matevž se je rodil 21. septembra 1912 na Golica v Tuhinjski dolini. Že deček je z očetom, prekaljenim lovcom, hodil v lovišče Menine planine in pomagal očetu, lovskega čuvaju pri opravljanju službe.

Lovski izpit je napravil že leta 1929 in potem skupaj z očetom opravljal čuvajsko službo v zakupnem lovišču na Menini (1929—1941). Po vojni, leta 1946, je pomagal ustanoviti LD Motnik. Vsa leta od ustanovitve družine je vestno in požrtvovalno pomagal pri vodenju družine. Večkrat je bil član UO (1946 do 1950, 1959—1962, 1970 do 1974), poleg tega pa še član disciplinske komisije ter član NO.

Matevž je izredno dobro poznal lovišče, stečine divjadi in njihove navade. Pri skupnih lovih so vedno prišle prav njegove bogate lovske izkušnje in veliko lovsko znanje, saj je vedno vodil lovce na stojišča ali popeljal brakirje v pogon.

Svoje znanje je nesebično prenašal na mlade lovce in bil jim je odličen mentor. Zaradi svoje skromnosti in nesebičnosti je bil v družini izredno priljubljen. Velik del svojega življenja je preživel v lovišču, vendar v glavnem zato, da bi skrbel za sožitje in ravnotežje v naravi.

Matevž je za svoje požrtvovalno delo v družini, pri go-

Matevž Kodra

jitvi divjadi in za vzgojo mladih lovcev dobil priznanje Lovske zveze Slovenije — znak za lovske zasluge. Lovska družina pa ga je leta 1983 imenovala za častnega člana Lovske družine Motnik-Špitalič.

Z njim smo motniški lovci izgubili dobrega in zvestega tovariša, ki se ga bomo še dolgo spominjali!

Člani LD Motnik-Špitalič —
M. J.

Stanislav Kovše, soustanovitelj in častni član LD Šmartno na Pohorju, nas je za vedno zapustil 4. 4. 1983, star 73 let. Stane se je rodil 10. 9. 1910 v Malem Tinju na Pohorju, nazadnje pa je stanoval v Slovenski Bistrici.

Stane je prijel za lovsko puško že leta 1935 in zeleni bratovščini je ostal zvest do smrti. Od leta 1936 do 1940 je bil lovski čuvaj pri veleposestniku Glazerju, od leta 1945 do 1958 je bil član UO LD Šmartno na Pohorju (predsednik gojitvene komisije), od leta 1960 do 1967 pa je bil predsednik NO v družini. Za marljivo in uspešno delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge.

Dragi lovski prijatelj Stane, ni ti bilo dano, da bi v letošnji sezoni spet odšel z nami na stojišča.

Pomagal si povsod, kjer je bilo treba in ni ti bilo žal časa, ki si ga porabil za lovsko družino. Vse svoje življenje si služboval in preživel v pohorskih gozdovih,

Jože Kotnik

ki si jih tako ljubil. Še posebno si skrbel za divjad, ki te bo to zimo zaman čakala, da bi jo nahrnil.

V naročje slovenske zemlje smo ga položili v Slovenski Bistrici; v poslednje slovo mu je zapel lovski rog, odjeknile so lovske puške in krsto so prekrile zelene smrekove vejice.

Počivaj mirno v domači zemlji!

LD Šmartno na Pohorju —
M. Ž.

Jože Kotnik, častni član LD Domžale (rodil se je 16. 9. 1908) je umrl 7. 5. 1983. Svojci, soborci, sodelavci, sosedje, prijatelji in lovski tovariši smo se poslovili od njega na pokopališču v Domžalah.

Jože je že zgodaj spoznaval naravo in divjad, saj je po lovskih stezah spremljal svojega očeta.

Leta 1951 je postal član LD Domžale in zaradi izredne delavnosti smo ga kmalu izvolili za člana UO naše družine (1954—1960). Nato je bil štiri leta predsednik NO (1960—1964), kasneje pa predsednik komisije za ocenjevanje lovske škode (1965 do 1969). Prizadevno se je udeleževal tudi kot družbenopolitični delavec.

Za zavzeto delo in uspehe pri lovskem udejstvovanju je dobil leta 1976 znak za lovske zasluge.

Tudi v času, ko je zaradi bolezni postal težak invalid, je še vedno marljivo delal na vseh področjih. Leta 1978

ga je LD Domžale imenovala za častnega člana.

Jože je bil najsrečnejši, kadar je lahko hodil po lovišču in se ukvarjal z naravo in divjadjo. Lovskega tovariša, ki je s svojim delom pomagal prebroditi vse težave in odpravljati probleme v naši družini, smo pokopali z vsemi lovskimi častmi.

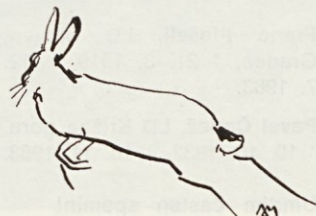
Ohranili ga bomo v najlepšem spominu!

Lovci LD Domžale —
M. B.

Stanko Lebar, član LD Dobrovnik v Prekmurju, je za vedno zapustil vrste zelene bratovščine 4. maja 1983.

Rodil se je 11. 12. 1932 v kmečki družini v Mali Polani. Izšolal se je za učitelja in vestno učiteljeval, dokler ni postal ravnatelj na osnovni šoli v Srednji Bistrici. Poleg tega je vzorno deloval v družbenopolitičnih organizacijah, v krajevni skupnosti Bistrica in občini Lendava; bil je predsednik komisije za mednarodne odnose, član komiteja OK ZKS Lendava, podpredsednik OK SZDL Lendava, podpredsednik in predsednik skupščine občine Lendava. Za svoje angažirano delovanje je dobil več državnih priznanj.

Član LD Dobrovnik v Prekmurju je postal leta 1963 in kmalu si je pridobil naše zaupanje. Leta 1968 smo ga izvolili za gospodarja naše družine, nato pa je od leta 1973 do 1982 opravljal tajniška dela. Pred enim letom je postal predsednik komisije za varstvo okolja v naši LD. Rad je sodeloval na skupinskih lovih in odhajal loviti tudi sam, vestno je delal v organizaciji in pomagal pri vseh delih v družini; pri graditvi lovskega doma, ki smo ga končali leta 1974, si je nabral celo več sto delovnih ur, izkazal se je pri urejanju nje-

gove okolice, pri izdelovanju lovskih naprav, pomagal je pri graditvi strelišča, pri organiziranju družabnih prireditev itd. Slovel je kot izredno pravičen lovec, ki je rad vcepjal lovsko etiko tudi mlajšim lovčcem.

Za neumorno delo je dobil znak za lovske zasluge, leta 1982 pa je bil izvoljen v IO Zveze lovskih druženj Pomurje. Vročega majskega popoldneva smo se lovci naše LD pridružili krajanom, mladini, gasilcem, predstavnikom DPO in DPS in sodelavcem ter pospremili svojega prijatelja k poslednjemu počitku.

V naši družini bomo še dolgo čutili vzrel, ki je ostala za Stankom, njegovo delo pa bo lep spomin nanj še našim zanamcem!

Lovke in lovci LD Dobrovnik

Iz lovskih vrst so tudi odšli za vedno:

Ivan Varlec, LD Kajuh-Šmartno, * 22. 7. 1909, † 1. 12. 1983.

Lenart Zupan, LD Medvode, * 24. 10. 1888, † 25. 12. 1983.

Franc Skubic, LD Vrhnika, * 12. 1. 1928, † 12. 11. 1983.

Ivan Plos, LD Iga vas, * 25. 3. 1925, † 24. 7. 1983.

Jože Ogrizek, LD Desternik, * 12. 2. 1929, † 31. 10. 1983.

Franc Grašič, LD Udenboršt, * 3. 12. 1929, † 28. 8. 1983.

Mirko Grobelnik, LD Slovenj Gradec, * 12. 2. 1928, † 16. 4. 1983.

Ivan Pepevnik, LD Laporje, * 21. 8. 1905, † 8. 11. 1983.

Franc Plešelj, LD Slovenj Gradec, * 21. 3. 1919, † 12. 7. 1983.

Pavel Čadež, LD Križna gora, * 10. 10. 1932, † 16. 11. 1983.

Umrlim časten spomin!

Lovska kinologija

Poročilo o tekmovanju »B« in »C« ptičarjev LKD Maribor

LKD Maribor je pripravilo tekmovanje 8. 10. 1983 v lovišču LD Rače; zbor je bil v prijetnem lovskem domu te družine. Prijavilo se je 9 tekmovalcev, na zbornem mestu pa jih je prišlo samo 7. Za tekmovanje »B« (brez odstrela divjadi) sta se prijavila dva tekmovalca, za tekmovanje »C« pa pet, vendar so tekmovali le štirje psi, med njimi en nemški žimavec, drugi psi pa so bili nemški kratkodlaki ptičarji.

Vreme je bilo dokaj ugodno, saj je pihal rahel enosmeren veter. Proti poldnevu se je otoplilo in postalo bolj suho in pogoji za delo so bili za pse težji. Divjadi, fazanov in zajcev, je bilo dovolj, tako da je vsak pes prišel večkrat v stik z divjadjo in sem lahko lovske zasnove ter izurjenost vsakega psa temeljito ocenil. Na tekmovanju »B« — brez odstrela divjadi — sta tekmovali dve prikupni nemški kratkodlaki ptičarki in obe tekmovanje uspešno končali. Dosegli sta II. nagradni razred. Tu pa moram znova poudariti, da taka tekmovanja nimajo prave ali skoraj nobene vrednosti, saj na njih ne preizkušamo sposobnosti psa po strelu. Za taka tekmovanja se odločajo vodniki, ki svojih psov niso naučili prinašanja, ene bistvenih uporabnostnih disciplin pri ptičarju. Kaj pomaga še tako lepa in stilsko stoja ptičarja, če pes pri slabem strelu, ko divjad ne pade na mestu, živali ni sposoben poiskati in je prinese vodniku! Lovskemu kinološkemu društvu Maribor predlagam, naj priredi predavanje s praktičnim prikazom učenja vaj v ubogljivosti in predvsem v prinašanju. Prepričan sem, da bi bilo veliko vodnikov nad takim predavanjem navdušenih.

Na poljskem tekmovanju »C« ptičarjev so tekmovali 4 vodniki s psi. Vodnik psičke, ki

ima sicer zrejno prepoved, je med tekmovanjem odstopil. Preostali trije tekmovalci so pokazali dokaj večše vodenje ptičarja, njihovi varovanci pa primerne lovske zasnove. Seveda pa bo treba pri psih še naprej utrjevati vaje v ubogljivosti, pa tudi delo po strelu še ni povsem izpiljeno. Na vlečkah in pri prinašanju prosto izgubljenega se je izkazal le nemški žimavec Bon, ki pa mu bo moral vodnik Borut Ingolič iz Ljubljane temeljito obrzdati temperament pri delu pred strelom. Bon je bil tudi sicer najboljši tekmujoči pes in je dosegel II. nagradni razred.

Po razglasitvi rezultatov smo po stari lovski navadi poseleli in se pogovorili o najrazličnejših kinoloških in lovskih temah. Porodila pa se je tudi ideja, da bi republiško tekmovanje »C« ptičarjev za memorial Bogdana Sežuna leta 1984 organiziralo LKD Maribor, kar bi prav gotovo pripomoglo k popularizaciji vodenja ptičarjev na tem območju.

Vodji tekmovanja Albertu Pesku in vsem drugim domačinom se za vzorno organizirano prireditev in gostoljubje toplo zahvaljujem.

Vojko Pirher, kinol. sodnik

Prvi jugoslovanski šampionat psov jamarjev

8. 10. 1983 je bil v Vrbovcu pri Zagrebu jugoslovanski šampionat jamarjev v rovu z izvlačenjem. Prireditev so na pobudo JKS organizirali Kinološka zveza Hrvaške, Kinološko društvo Vrbovec in Lovsko društvo »Srndač« — Vrbovec. Sodniški zbor so sestavljali Milovan Vitomirov (Srbija), Milan Herić (Vojvodina) in Andjelko Stažić (Hrvaška). Sodnika iz Slovenije iz vzrokov, ki jih ne poznamo, ni bilo.

Prireditev je bila pri lovski koči Lovske družine Vrbovec. Rov je ustrezal vsem predpisom, prav tako rov za izvlačenje, ki pa bi bil lahko nekoliko bolj oddaljen od glavnega rova. Pse so sodniki ocenjevali po pravilniku JKS v delu psov pod zemljo, in sicer v naslednjih disciplinah: preiskava rova, vztrajnost, ostrnost, glas v rovu, iz-

vlačenje iz rova, odločljivost in splošna poslušnost.

Na tekmovanju so sodelovale štiri ekipe, skupaj je nastopilo šestnajst psov. Slovenija je sodelovala s petimi psi oziroma s štirimi vodniki — Francetom Svetcem, Justinom Cahom, Karolom Kišem in Tomažem Burazerjem. Vodja ekipe sem bil spodaj podpisani. Poleg naše ekipe so sodelovale še ekipe iz Vojvodine, Srbije in Hrvaške.

Tekmovanje je bilo posamežno in ekipno. V ekipo sta se uvrstila samo dva psa iz vsake ekipe.

Prireditelj je za tekmovanje priskrbel štiri lisice in dva jazbeca, za katere so morali vodniki žrebat.

Rezultati so bili naslednji:

1. Biber JRLT 71780, vodnik Pavle Nikolić iz Šabca — I. A ocena (4,14), 29 točk — CACIT;
2. Cigo JRLT 80702, vodnik Franc Svetec iz Kostanjevice na Krki, I. B ocena (4,07), 28,5 točk — REZ. CACIT;
3. Astor JRLT 80578, vodnik Janko Ivančić iz Pančeva, I. C ocena, (4,07), 28,5 točk — CACT — Ju.

Nastopalo je šestnajst psov, vendar šest psov tekmovanja ni nadaljevalo; odpovedali so pri izvlačenju mrtve zveri ali pa so bili pred zverjo popolnoma tihi. Med temi psi sta bila tudi dva iz Slovenije.

Končni vrstni red ekip je bil naslednji:

1. Srbija — 57 točk,
2. Slovenija — 56,5 točk,
3. Vojvodina — 56,5 točk in
4. Hrvaška — 50,5 točk.

Prvi trije vodniki s psi so dobili lične pokale, enako tudi prve tri ekipe. Pokal za »fair-play« je dobil vodnik Pavle Nikolić iz Šabca.

Na koncu poročila bi rad dodal še nekaj svojih pripomb glede šampionata jamarjev. Razpis za to tekmovanje smo Slovenci dobili šele dober teden pred samim tekmovanjem, zato ni bilo mogoče opraviti izbirnega tekmovanja, ki bi bilo za tako pomembno prireditev več kot nujno. Zato predlagam, naj KZS v prihodnje od JKS zahteva, da pošlje razpis posameznim republikam vsaj mesec dni pred tekmovanjem.

Kar zadeva organiziranje sa-

Primer modernega lovskega terierja — Nick von Rinngo, lastnik Siniša Vukanović iz Futoga — SR Srbija. Pes se odlikuje po odlični sledoglasnosti in ostrini na lisico in jazbeca. Foto T. Burazer

mega tekmovanja, pa naslednje pripombe:

Kot vodja naše ekipe sem imel občutek, da med organizatorji in nami ni bilo pravega tovariškega stika.

Sodniški zbor, ki se je sestal pred tekmovanjem, na svoj sestanek ni povabil nobenega od vodij ekip. Če bi bili na tem sestanku tudi vodje ekip, bi bilo med tekmovanjem in po njem verjetno manj nejasnosti.

Tekmovanje se je začelo veliko kasneje, kot je bilo napovedano in je trajalo vse do večera.

Sodniški zbor je dobil tudi dve pritožbi; eno mu je izročila naša ekipa. Pritožili smo se zaradi ocene psa Giga glede prijema zveri, ker smo menili, da bi ga morali oceniti z višjo oceno. Pritožba je bila zavržena v našo škodo.

Kot vodja ekipe sem pričakoval, da bomo dobili na koncu zapisnik tekmovanja, a s tem ni bilo nič. Zapisnik sem po večkratnih telefonskih pogovorih dobil po pošti s precejšnjo zamudo.

Vodniki psov jamarjev želimo, da bi bil šampionat jamarjev vsako leto. Ne bi pa bilo odveč, da bi se v prihodnje sestali predstavniki posameznih republik in se o šampionatu med seboj natančno pogovorili in razčistili nekatere očitne nejasnosti.

Na koncu bi rad še enkrat čestital zmagovalcu oziroma

njegovemu psu za delo, vodniku pa za tovariško vedenje med tekmovanjem. Čestitke veljajo tudi našim tekmovalcem, saj smo dosegli lep uspeh tako posamezno kot ekipa.

Andrej Tollazzi,
kinol. sodnik

Jesenske kinološke prireditve na območju LKD Celje

LKD Celje je zato, da bi vse kinološke prireditve čimbolj približali članom, preizkušnje razporedilo tako, da je bilo zajeto celo, dokaj obširno območje društva.

Celjsko LKD je pripravilo tri preizkušnje v delu na 20-urnem umetnem krvnem sledu, preizkušnjo jamarjev v umetnem rovu in preizkušnjo jamarjev na planem, štiri preizkušnje za goniče in tri za brak-jazbecarje, preizkušnjo naravnih zasnov za španjele in dve mladinski in zrejni preizkušnji za prepeličarje.

Na vseh prireditvah je sodelovalo skupno 119 vodnikov s psi; 95 psov so sodniki ocenili pozitivno, 24 pa negativno. Na vseh prireditvah je bilo tudi veliko opazovalcev, med njimi 117 lovcev-pripravnikov.

Vse tri preizkušnje na 20-urnem umetnem krvnem sledu v loviščih LD Gornji grad, Pristava in Žalec so bile do-

bro pripravljene, pred samimi preizkušnjami pa smo organizirali predavanja in nazorni praktični prikaz, kako pravilno polagamo umeten krvni sled in kako šolamo psa za delo po strelu. Na prireditvah v Gornjem gradu in Pristavi je sodelovalo po našem mnenju premalo vodnikov, vendar upajmo, da je bil led prebit in da bo v prihodnje sodeloval na takih prireditvah marsikateri vodnik, ki je bil zdaj le opazovalec in poslušalec. Zelo kvalitetna je bila preizkušnja v lovišču LD Žalec. Tradicionalna prireditev, ki jo pripravljamo v bližini znanega lovskega doma Rinka, je lepo uspela, saj je bilo od sedmih nastopajočih psov 6 ocenjenih pozitivno (2 kratkodlaka in 2 resasta jazbecarja, balkanski gonič in prepeličar), najkvalitetnejše delo pa sta pokazala prepeličar Cigo Janinski, ki je zbral 136 točk (vodnik Vili Petaci, LD Vitanje) in kratkodlaka jazbecarka Miška Olimska s 122 točkami (vodnik Mirko Confidenti, LD Grmada-Celje). Značilno pa je, da so na vseh teh prireditvah večinoma odpovedali ali pa pokazali zelo skromne uspehe hanovrski barvarji. Seveda pa za to niso krivi psi, temveč njihovi vodniki, ki menijo, da barvar ne potrebuje šolanja in vaje.

Lepo je uspela tudi preizkušnja jamarjev v umetnem rovu, rezultate pa zagotovo lahko pripišemo pomladanski in jesenski vadbi, ki jo je organiziralo društvo pri svo-

jih umetnih rovih. Prireditve je bila zelo kvalitetna, na njej pa je sodelovalo kar lepo število vodnikov s psi. Dokaj dober uspeh so jamarji pokazali tudi pri delu na planem. Najvišjo skupno oceno za delo v rovu in na planem je dobila pri lovskih terierjih psica Daga (vodnik Maks Kolar, LD Slovenska Bistrica), pri jazbecarjih pa psica Miška Olimska (vodnik Mirko Confidenti, LD Grmada-Celje). Tudi prireditvi za šarivce v Braslovčah in Podčetrtku sta bili zelo uspešni. V Braslovčah so dosegli I. ocene kar trije koker španjeli, kar je zelo razveseljivo, saj ta pasma sicer krepko »jadra« v športne roke. Dobri so bili tudi prepeličarji, ki so opravljali mladinsko preizkušnjo. Vodniki Vili Petaci iz LD Vitanje, Leopold Drame in Franc Jazbec iz LD Handil in Franc Lesjak iz LD Boč so dobili za svoje pse I. oceno. Skromnejši pa so bili rezultati na zrejni preizkušnji prepeličarjev, na kateri morajo psi obvladati prinašanje dlakaste in pernate male divjadi. Na tej preizkušnji smo lepo videli, da so sicer odlično zasnovani psi pomanjkljivo šolani, tako da gredo skromni dosežki izključno na rovaš vodnikov.

Že vrsto let vodniki sodnikom niso prijavili tolikšnega števila kvalitetnih goničev. Pravi užitek je bil poslušati, kako goniijo in opazovati njihovo samostojno in živahno iskanje. Najboljši so bili resasti istrijanci. Zreditelj Franc Blatnik

Nemški prepeličar Ari, lastnik Ivan Rojc iz Celja Foto I. R.

iz Kostrivnice pri Šentjurju je privedel celo leglo; vsi psi iz tega legla so telesno in lovsko zelo kvalitetni in izenačeni. Tu je bil tudi izvrstni resasti istrijanec iz psarne Strminske, last dr. Draga Pečka iz Ti-tovega Velenja. Prijetno je presenetil vodnik Robert Mer-nik iz Celja z dobro vodenim balkanskim goničem Lafijem, ki je dosegel I. oceno, pred tem pa na eni izmed preizkušenj po krvnem sledu II. oceno (100 točk). Med goniči naj omenim še odlično delo kratkodlakega istrijanca Asa (vodnik Anton Jamnik, LD Lo-če), kratkodlake istrijanke Ace (vodnik Florjan Tašker, LD Rečica pri Laškem) in posav-ke Bebe (vodnik Franc Hor-jak, LD Rečica pri Laškem). Vsi ti psi so bili ocenjeni s I. oceno.

Tudi med brak-jazbečarji je bilo precej dobro zasnovanih in odlično vodenih psov. Ta vsestransko uporabna pasma se dobro obnese tudi pri delu po strelu. Žal pa je v lanski sezoni opravil preizkušnjo po krvnem sledu le en brak-jaz-bečar, in sicer psica Brina (vodnik Mirko Slatinšek, LD Gornji grad), ki je svoje od-like potrdila tudi na PNZ. Od drugih brak-jazbečarjev sta dobila I. ocene še Agič (vodnik Jani Fricelj, LD Gornji grad) in Čila (vodnik Roman Bevc, LD Podsreda).

Razočarali pa so vestfalski brak-jazbečarji. Le pes Miško (vodnik Silvo Pavlinč, LD La-ško) je pokazal odlike, ki smo jih pri tej pasmi vajeni, in je dosegel I. oceno. Njiho-va slaba pripravljenost za take preizkušnje je verjetno posledica napačnega zreja-nja. Pomanjkanje plemenja-kov so zreditelji reševali s križanjem z drugimi pasmami in posledice v zunanjem vi-dezu ter v lovskih zasnovah so tu!

LKD Celje je lanske jesenske prireditve organiziralo zelo uspešno. Seveda to ne bi bilo mogoče brez izdatne po-moči, ki jo je društvo dobilo od nekaterih LD; te družine so dale na voljo svoja lo-višča, za delo pa so poprijeli tudi njihovi člani. Zato naj se zahvalim lovskim družinam Gornji grad, Pristava, Grma-da-Celje, Braslovče, Podčetr-tek, Rečica ob Savinji, Roga-ška Slatina, Škale, Šmarje pri Jelšah in Rečica pri La-

škem, posebno pa LD Žalec, ki je s svojim lovskim do-mom središče naše kinolo-ške dejavnosti.

S. K.

Predvidena legla

Brandl-brak (JRGBr):

Leglo 17. 3. Rejec Maks Šar-man, Jenkova 78, Maribor.

Posavski goniči (JRGp):

Leglo 16. 3. Rejec Dušan Jarh, Dol. Leskovec 3 a, Brestanica.

Istr. kdl. goniči (JRGki):

Leglo 4. 4. Rejec Karel Pa-dovan, Streliška pot 42, Nova Gorica.

Leglo 15. 3. Rejec Vinko Groz-nik, Šmartno pri Litiji 61.

Leglo 19. 3. Rejec Ludvik Vovček, Dol. Leskovec 81, Brestanica.

Leglo 7. 3. Rejec Stanislav Manfreda, Idrija pri Bači 70, Most na Soči.

Leglo 3. 3. Rejec Stanislav Manfreda, Idrija pri Bači 70, Most na Soči.

Leglo 5. 3. Rejec Štefan Kržiš-nik, Puštal 98, Škofja Loka.

Leglo 28. 2. Rejec Danilo Ko-fol, Kortine 14, Črni Kal.

Leglo 8. 2. Rejec Franc Šturm, Ladra 52, Kobarid.

Res. istr. goniči (JRGri):

Leglo 14. 3. Rejec Vinko Gor-še, Dolenja vas 77, Dolenja vas.

Leglo 10. 1. Rejec Božo Hro-vat, Šentvid pri Stični 14.

Leglo 11. 3. Rejec Drago Mazilj, Vodovodna n. h., Ra-kek.

Leglo 5. 3. Rejec Franc De-renčin, Šercerjeva 5, II. Bi-strica.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Leglo 2. 4. Rejec Janko Fer-jan, Ribno 81, Bled.

Leglo 28. 3. Rejec Boris Cun-ja, Dolga reber 31, Koper.

Leglo 30. 3. Rejec Boris Ko-mac, Bevkova 24, Tolmin.

Leglo 18. 3. Rejec Stane Ko-zelc, Gorenja vas 4, Dobrič.

Leglo 17. 3. Rejec Valter Fur-man, Ošelj 1, Šmartno na Pohorju.

Leglo 16. 3. Rejec Mirko Slat-nišek, Gornji grad 93.

Leglo 1. 3. Rejec Ignac Vidic, Zasipi Muže 9, Bled.

Hanovrski barvarji (JRHB):

Leglo 29. 3. Rejec Mirko Stra-žišar, Streliška 12, Kočevje.

Leglo 19. 2. Rejec Julij Lon-čarič, Makole 32.

Leglo 5. 3. Rejec Maks Ko-nečnik, Reška 35, Kočevje.

Bavarski barvarji (JRBb):

Leglo 26. 3. Rejec Ivan Mo-har, Retje 125, Loški potok.

Leglo 18. 3. Rejec Stane Demšar, Zali log 24, Železniki.

Lovski terierji (JRLT):

Leglo 19. 3. Rejec Justin Cah, Črni kal 62 a.

Leglo 19. 3. Rejec Justin Cah, Črni kal 62 a.

Leglo 22. 3. Rejec Vinko Le-nart, Podgorje 121.

Leglo 30. 3. Rejec Anton Bra-čun, Pot za stan 9, Dragomer.

Leglo 19. 3. Rejec Martin Vrš-nik, Podolševci 23, Solčava.

Leglo 1. 3. Rejec Janez Raz-potnik, Potoška vas 33, Za-gorje.

Leglo 14. 3. Rejec Stane Sa-nabor, Ozeljan 75, Šempas.

Leglo 19. 2. Rejec Franc Bar-tol, Vinice 12, Sodražica.

Leglo 24. 2. Rejec Marija Bož-nar, Poljanska 34, Škofja Loka.

Leglo 2. 2. Rejec Jože Jord-an, Cerovi log 44, Šentjer-nej.

Kdl. jazbečarji (JRJki):

Leglo 3. 4. Rejec Ožbolt Faj-mut, Legen 61, Šmartno pri Slov. Gradcu.

Leglo 18. 3. Rejec Stanko Pleskovič, Mokronog 100.

Leglo 28. 2. Rejec Drago Štukl, Segla 14, Podčetrtek.

Res. jazbečarji (JRJri):

Leglo 20. 3. Rejec Jože Dra-gan, Dol pri Hrastniku 51.

Leglo 28. 3. Rejec Jože Dra-gan, Dol pri Hrastniku 51.

Leglo 22. 3. Rejec Jože Dra-gan, Dol pri Hrastniku 51.

Koker španjeli (JRKŠ):

Leglo 21. 3. Rejec Alenka Toplak, Cesta Olge Meglič 26, Ptuj.

Leglo 19. 3. Rejec Janez Ho-čevar, Zg. Jarše 14, Radom-lje.

Leglo 20. 2. Rejec Rezka Ja-vornik, Preška c. 30, Medvo-de.

Leglo 19. 3. Rejec Cecilija Medved, Podutiška c. 162, Ljubljana.

Leglo 20. 3. Rejec Maks Str-niša, Sp. Javoršica 9, Mo-ravče.

Špringer španjeli (JRŠš):

Leglo 21. 3. Rejec Martin Ke-rin, Raka 33, Raka.

Leglo 19. 1. Rejec Franc Bevc, Ulica talcev 11, Novo mesto.

Nemški prepeličarji (JRPr):

Leglo 2. 3. Rejec Mirko Iva-nuš, Male Rodne 20, Rog. Slatina.

Leglo 23. 3. Rejec Franc Mastnak, Trnovce 7, Šentjur.

Leglo 25. 3. Rejec Mirko Leiler, Pod hrasti 64, Ljub-ljana.

Leglo 19. 3. Rejec Franc Hri-bar, Ihan 134, Domžale.

Leglo 21. 2. Rejec Drago Gajšek, Vrbno 38, Šentjur pri Celju.

Leglo 14. 2. Rejec Leo Ko-rošec, Norički vrh 20, G. Radgona.

Epagneul bretoni (JREB):

Leglo 9. 3. Rejec Jež Ma-tija, Gradišče 27, Vipava

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

Leglo 26. 3. Rejec Alojz Fi-šinger, Kajuhova 74, Slov. Bi-strica.

Leglo 2. 3. Rejec Milan Plohl, Potrčeva 9, Ptuj.

Nem. ostrodlaki ptičarji (JRPos):

Leglo 15. 3. Rejec Milovan Mihorko, Jadranska c. 4 a, Ljubljana.

Kinološka zveza Slovenije

Lovsko in športno orožje

ZASTAVA

Kakovost

Dolgoletna
tradicija

lovska puška šibrenica — mod. 70, kal. 16 in 12
lovska puška šibrenica — mod. 75, kal. 16 in 12
lovska puška šibrenica — mod. 80, kal. 12

lovska karabinka, mod. 70 (več izvedb in kalibrov):
.22—250; 6,5 × 57; .243; 7 × 57; .308 in
8 × 57 JS; 270; 7 × 64 in .30—06.

lovska puška bock, mod. 80, kal. 12 × 70/12 × 70
zračna puška 4,5 M 56/76
zračna puška 4,5 M 81
pištola mod. 57, kal. 7,62
pištola mod. 70, kal. 7,65

Informacije in nakup:

ZASTAVA AVTO
LJUBLJANA

TOZD Zastava, Celovška 150, telefon (061) 551 248, 557 351

Obvestilo

Iz programa knjig Zlatorogove knjižnice so na voljo še naslednje knjige:

Srnjad	150 din
Ocenjevanje muflonov in divjih prašičev v naravi	90 din
Zelene stečine	100 din
Gams	150 din
Divji prašič	200 din
Skupaj	690 din

Pri nakupu kompleta (vseh naštetih knjig) plača kupec za siceršnje skupno vrednost 690 din le 520 din, če jih osebno prevzame v pisarni LZS, Župančičeva 9, Ljubljana (od 9.—14. ure).

Vsem slovenskim lovskim organizacijam in šolam prodamo knjige z 20% popustom.

Na zalogi je še knjiga Veljka Varičaka **Ocenjevanje lovskih trofejev**, ki stane 120 din.

Pisarna LZS

Lovske družine!

Sporočamo vam, da sprejemamo naročila za spomladansko dobavo

— gomoljev topinamburja

Cena za 1 kg je 30 din fco Kočevje.

Naročiti je mogoče najmanj 50 kg skupaj.

Pismena naročila pošljite na naslov Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9, p. p. 505, 61000 Ljubljana. Informacije po telefonu: (061) 214 947.

Lovska zveza Slovenije

MALI OGLASI

Kupim MK — Walter ali MK — Mauser-Baner. — Oven Franc, tel. (061) 261 705.

Prodaj koker španjela (rjave barve) z dobro telesno oceno, starega 3 leta. Informacije po telefonu (061) 612 268 — Gustinčič.

Prodaj lovsko šibrenico (brezpetelin-ko), kal. 16/16. — Informacije po telefonu (061) 482 848 — Škrilec.

Kupim knjige iz zbirke Zlatorogove knjižnice: št. 2 — Po mojih lovskih stezah; št. 13 — Lovske trofeje na Slovenskem; št. 4 — Lovčeva žena in št. 7 — Moj pes. — Vili Sever, telefon (061) 211 649.

Kupim brak-jazbečarja (mladiča ali že starejšega), uporabnega za lov in **istrskega goniča**, ki je izredno sledoglasen. — Miro Gajkovič, Vodopivčeva 2, 66000 Koper.

Na zalogi imam **nekaj roženih rogov za vabljenje jelena v ruku**. Po naročilu jih pošljem tudi po pošti. — Tone Zakrajšek, Studenec 47, 61260 Ljubljana-Polje.

Prodaj nov strelni daljnogled TASCO 4 × 12 × 56 z montažnimi deli. — Informacije po telefonu (061) 268 717 (Ule Edo).

Vse preparatorske usluge vam nudi Anton Košica. Delavnica — Šmartno ob Dreti 20. Delovni čas od 7.—15. ure. Uplenjeno divjad sprejemam tudi na domu: Mozirje 169, Mozirje.

Prodaj 2,5 let starega resastega istrskega goniča z odlično telesno oceno in opravljeno PNZ (I. ocena). — Franc Brdnik, Preloge 9/a, 62316 Zg. Ložnica.

Prodaj kombinirano lovsko puško nemške izdelave, kal. 12/7 × 65 R. — Informacije po telefonu (061) 314 940 — Jerkič.

Kupim nemškega ostrodlakega ali kratkodlakega ptičarja (po možnosti psico), starega do 4 leta in uporabnega za lov. — Franko Morato, Seča 52, 66320 Portorož.

Izgubila se je psica (posavski gonič) iz LD Golavabuka (pošta Gabrovka). Sliši na ime Alfa. V levem uhlju ima vtetovirano številko 60313. Kdor bi o njej kaj vedel, naj sporoči (proti nagradi) na naslov: Slavko Zidar, Rožna dolina C. II/30, 61000 Ljubljana.

Kupim 2—3 leta starega nemškega kdl. ptičarja. Pes mora biti zdrav in starosti primerno usposobljen za lov. Ponudbe na naslov: Aleksander Vilhar, Vrh Martinjščice 78, 51221 Kostrena.

Prodaj češko kombinirko kal. 12/7 × 65 R z montiranim strelnim daljnogledom (4 × 32) Zeiss-Jena (suhlska montaža). — Rado Margon, Razguri 7, 66210 Sežana.

Prodaj dobro ohranjeno tricevko Suhl, kal. 16/16 — 7 × 6. — Informacije po telefonu (061) 851 401 — Švegelj.

Prodaj lovsko tricevko Suhl (nova, še v garanciji), kal. 12/12 — 7 × 65 R. — Božidar Čermelj, Dolga poljana 42, 65271 Vipava.

Prodaj novo lovsko karabinko, kal. 7 × 64 »Sava« — Kranj (cev dolga 65 cm), s strelnim daljnogledom Habicht Nova (6 × 42) — suhlska montaža. — Brane Jaklič, Bičkova 2 a, 64000 Kranj. Telefon (064) 22-210.

Prodaj lovsko puško Mauser, kal. 8 × 57 IS z montiranim strelnim daljnogledom Zeiss (4 × 32) in suhlsko montažo. — Branko Mrak, Volča 19, 64223 Poljane.

Prodaj lovsko puško risanico, kal. 7 × 64 z montiranim daljnogledom Zeiss (suhlska montaža). — Stanko Tomanič, Draženci 75, 62288 Ptuj.

Tovariši lovci! Izdelujem lesene okrasne podstavke (deščice) za lovske trofeje vseh vrst in podstavke, na katere pritrdite noge srnjadi (obešalniki). Naročeno pošiljam po pošti (povzetje). — **Vojin Pejčič, Kolodvorska 62, Sarvaš, 54204 Bijelo Brdo.**

Prodaj bogato gravirano boroveljsko tricevko, kal. 16/16 — 7 × 65 R z vložkom, kal. 22 W. Mag. in s strelnim daljnogledom (Wetzlar) 6 × 42 (suhlska montaža). — Informacije po telefonu (061) 313 139 — Šentjunc.

Prodaj popolnoma novo tricevko Suhl, kal. 12/12 — 7 × 65 R. — Informacije po telefonu (061) 317 300.

Prodaj češko kombinirko, kal. 12/7 × 57 R (z menjalnimi cevmi — 12/12), s strelnim daljnogledom (4 × 32) — suhlska montaža. — Informacije po telefonu (065) 23 620, po 17. uri.

SLIKA NA 3. STR. OVITKA:

Zgoraj:

Belka

Foto Marko Pogačnik, Diana

Spodaj:

Lisica

Foto Janez Černač, Diana

SLIKA NA ZADNJI STRANI:

Srnjad v marcu

Foto Stanko Lavrič, Diana

